

INHOUDSTAFEL

1	ALGEMEEN	1
2	ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN DE WET VAN 15.06.2006 OVERHEIDSOPDRACHTEN EN BEPAALDE OPDRACHTEN VOOR WERKEN, LEVERINGEN EN DIENSTEN (BS 15 FEBRUARI 2007)	2
	Art. 7 Betalingen.....	2
	Art. 11 Vertrouwelijke informatie	2
3	ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 15.07.2011 PLAATSING OVERHEIDSOPDRACHTEN KLASSIEKE SECTOREN (BS 09 AUGUSTUS 2011).....	3
	Art. 6 §3 Gebruik elektronische middelen.....	3
	Art. 7 §1 Technische specificaties en normen algemeen	3
	Art. 9 §2 Indiening van varianten	4
	Art. 16 Allerlei heffingen	4
	Art. 18 Keurings- en opleveringskosten	4
	Art. 19 §1 Elementen die in de prijzen begrepen zijn.....	4
	Art. 20 §1 Prijsherziening.....	5
	Art. 21 §2 Controle ter plaatse.....	7
	Art. 53 §1 Taalgebruik.....	8
	Art. 57 Verbintenistermijn voor de inschrijvers	8
	Art. 60 Administratieve vereenvoudiging.....	8
	Art. 61 §4 Uitsluitingscriteria	8
	Art. 64 Toegangsverbod	8
	Art. 74 Beroep op draagkracht andere entiteiten	8
	Art. 80 Vorm van de offerte	9
	Art. 81 Inhoud van de offerte	9
	Art. 83 Samenvattende opmeting.....	9
	Art. 85 Interpretatie	9
	Art. 88 Prijsopgave	9
	Art. 89 Prijsopgave en percelen.....	10
	Art. 90 §1 Indiening offertes	10
	Art. 99 §2 Prijsonderzoek.....	11
4	ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 14.01.2013 TOT BEPALING VAN DE ALGEMENE UITVOERINGSREGELS VAN DE OVERHEIDSOPDRACHTEN EN VAN DE CONCESSIONS VOOR OPENBARE WERKEN (BS 14 FEBRUARI 2013)	12
	Art. 11 Leidend ambtenaar	12
	Art. 12 Onderaannemers.....	12
	Art. 18 Vertrouwelijkheid.....	12
	Art. 19 Gebruik van de resultaten.....	13
	Art. 20 Methodes en knowhow.....	13
	Art. 24 §1 Verzekeringen	13
	Art. 33 Vrijgave van de borgtocht	16
	Art. 35 Plannen, documenten en voorwerpen opgemaakt door de aanbestedende overheid	16
	Art. 36 Detail- en werktekeningen opgemaakt door de opdrachtnemer	17
	Art. 41 Soorten keuringen.....	17
	Art. 42 Voorafgaande keuringen	20
	Art. 43 A posteriori uitgevoerde keuringen	22
	Art. 45 §1 Bijzondere straffen	22
	Art. 55 Schadevergoeding voor schorsingen op bevel van de aanbestedende overheid	23
	Art. 64 Opleveringen	23
	Art. 66 Betalingen.....	23
	Art. 69 Intrest voor laattijdige betaling.....	24
	Art. 71 Kortingen wegens minderwaarde	24
	Art. 73 Bevoegde rechtbank	24
	Art. 76 Uitvoeringstermijnen.....	24
	Art. 79 Organisatie van de bouwplaats	26
	Art. 80 §2 Wijzigingen aan de opdracht	30

Art. 82 §2	Tegenproeven	30
Art. 83	Dagboek van werken	31
Art. 84	Aansprakelijkheid van de aannemer	31
Art. 86	Vertragingsboetes	31
Art. 90	Vondsten tijdens de werken	32
Art. 93	Opleveringen en waarborg	32
Art. 95	Betalingen	33

1 ALGEMEEN

De nummers van de artikelen waarnaar verwezen wordt, stemmen overeen met de nummers van de artikelen uit de wet van 15.06.2006 overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten; het koninklijk besluit van 15.07.2011 plaatsing van overheidsopdrachten in klassieke sectoren en het koninklijk besluit van 14.01.2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken.

2 ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN DE WET VAN 15.06.2006 OVERHEIDSOPDRACHTEN EN BEPAALDE OPDRACHTEN VOOR WERKEN, LEVERINGEN EN DIENSTEN (BS 15 FEBRUARI 2007)
--

Titel II Overheidsopdrachten

Hoofdstuk I Algemene beginselen

Art. 7 Betalingen

De voorraden die aangelegd zijn voor de uitvoering en die door de aanbestedende overheid zijn goedgekeurd, worden niet beschouwd als verstrekte en aanvaarde prestaties zolang deze voorraden niet op de plaats van verwerking zijn toegekomen tenzij andersluidende beslissing van de leidend ambtenaar.

Art. 11 Vertrouwelijke informatie

De plannen, documenten en voorwerpen, ter beschikking gesteld door de aanbestedende overheid, mogen door de aannemer niet worden gereproduceerd of in de opdracht aangewend worden, dan met de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de aanbestedende overheid. Aan deze toestemming kunnen voorwaarden worden verbonden.

3 ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 15.07.2011 PLAATSING OVERHEIDSOPDRACHTEN KLASSIEKE SECTOREN (BS 09 AUGUSTUS 2011)

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Afdeling 5 Communicatiemiddelen

Art. 6 §3 Gebruik elektronische middelen

De aanbestedende overheid staat het gebruik van elektronische middelen toe voor het uitwisselen, in de loop van de procedure, van schriftelijke stukken, andere dan offertes. Deze communicatie gebeurt enkel rechtsgeldig via het e-mailadres en/of faxnummer vermeld in de opdrachtdocumenten.

Afdeling 6 Technische specificaties en normen

Art. 7 §1 Technische specificaties en normen algemeen

Naast de wettelijke en reglementaire voorschriften zijn de volgende documenten van toepassing op de opdrachten onderhevig aan dit Standaardbestek:

- de technische bepalingen van het Standaardbestek 250 voor de wegenbouw versie 2.2 van 2010 (hoofdstukken 2 tot en met 14);
- de “Errata en aanvullingen van maart 2012” op deze technische bepalingen.

Elke verwijzing naar typevoorschriften dient te worden gelezen als aangevuld met “of gelijkwaardig”.

Voor alle in dit standaardbestek en in de opdrachtdocumenten vermelde technische specificaties en normen dient de aannemer die versies toe te passen die ten laatste tien dagen vóór de datum van de opening van de offertes geldig zijn:

- in het geval van normen (NBN, NBN-EN of NBN-ISO,...) geldt de datum van homologatie van de norm of bij ontstentenis van zijn registratie;
- in het geval van typevoorschriften (STS, PTV, ...) gepubliceerd in toepassing van de wet van 28 december 1984, geldt de registratiedatum door de bevoegde Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie, Kwaliteit en Veiligheid, afdeling Kwaliteit en Innovatie.

Voor de in dit standaardbestek en in de opdrachtdocumenten vermelde technische specificaties en normen die geheel of gedeeltelijk ingetrokken en vervangen worden door andere technische specificaties en normen, gelden de vervangende technische specificaties en normen die ten laatste tien dagen vóór de datum van de opening van de offertes geldig zijn.

De vermelde termijnen van tien dagen vóór de datum van de opening van de offertes gelden niet indien de CE-markering wettelijk verplicht wordt voor een bouwproduct. In dit geval moet de aannemer steeds de technische specificaties in acht nemen die de basis vormen voor de CE-markering van het betreffende product, evenals de bijhorende nationale aanvullingen of toepassingsnormen.

De opdrachtdocumenten vermelden de type- en/of standaardbestekken, de algemene omzendbrieven en dienstorders, de technische afleveringen van het algemene bestek en de andere documenten die op de aanneming van toepassing zijn.

De wijzigingsberichten die zes kalenderdagen voor de datum, bepaald voor de ontvangst van de offertes, in Bulletin der Aanbestedingen en desgevallend in het Publicatieblad van de Europese Unie zijn verschenen, maken integraal deel uit van de contractuele bepalingen. De inschrijver wordt geacht hiervan kennis te hebben genomen en ermee rekening te hebben gehouden bij het opstellen van zijn offerte.

Afdeling 7   *Varianten, opties en percelen*

Art. 9 §2   **Indiening van varianten**

Indien varianten zijn toegestaan of worden opgelegd, dienen zowel de basisofferte als elke variante via een afzonderlijk offerteformulier te worden ingediend.

Afdeling 9   *Prijsvaststelling, prijsbestanddelen en prijsherziening*

Art. 16   **Allerlei heffingen**

De belasting over de toegevoegde waarde wordt in een afzonderlijke post van de opmetingsstaat vermeld en wordt bij de prijs van de offerte gevoegd.

Art. 18   **Keurings- en opleveringskosten**

Alle handelingen die vereist zijn voor de voorgeschreven onderzoeken, alsook de eventuele herstellingen die na de controle noodzakelijk blijken, zijn ten laste van de aannemer.

De kosten van de prestaties die in verband met de opleveringen worden geleverd door derden, worden ten laste van de aannemer aangerekend tegen de door deze derden gefactureerde kostprijs.

De kosten van de prestaties die de aannemer in verband met de opleveringen zelf uitvoert, blijven te zijnen laste.

Art. 19 §1   **Elementen die in de prijzen begrepen zijn**

De aannemer is verplicht op zijn kosten alle ondergeschikte werken en leveringen uit te voeren die niet expliciet vermeld zijn in een post van de samenvattende opmeting, maar die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de aanneming zoals bepaald in de opdrachtdocumenten, en/of voor de uitvoering van die post voor zover hierdoor geen bijkomende wegonderdelen aangebracht worden ten laste van de aanneming.

De levering, het vervoer en het ter plaatse aanbrengen van de in de opdrachtdocumenten voorgeschreven materialen, zijn voor rekening van de aannemer, tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten.

Alle kosten inherent aan de uitvoering van de algemene maatregelen zoals voorzien in artikel 79, zijn voor rekening van de aannemer, tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten.

Zijn in de prijs inbegrepen:

- de bijdrage verschuldigd aan het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw (OCW);
- de bijdrage verschuldigd aan het Wetenschappelijk en Technisch Centrum van het Bouwbedrijf (WTCB).

Het tijdelijk stockeren van uitgegraven bodem binnen de werf is een last van de aanneming, tenzij hiervoor een afzonderlijke post voorzien is.

De kosten voor de opmaak van alle detail- en werktekeningen die tijdens de uitvoering nodig zijn, zijn een last van de aanneming, met uitzondering van de opmaak van de as-buultplannen waarvoor een afzonderlijke post wordt voorzien.

Alle kosten van verzekeringen zijn een last van de aanneming, met uitzondering van de ABR-polis en de verzekering voor de 10-jarige aansprakelijkheid waarvoor een afzonderlijke post wordt voorzien.

Art. 19 §1 3° wordt aangevuld als volgt:

Volgende kosten zijn eveneens ten laste van de aannemer, tenzij hiervoor een aparte post in de samenvattende opmeting werd voorzien:

- het aanpassen van de fasering en planning van de werken aan de definitieve verplaatsingen van nutsleidingen die nog tijdens de uitvoering van de werken dienen te gebeuren;
- het werken met de nodige en wettelijke voorzorgsmaatregelen en voorzichtigheid in de omgeving van nutsleidingen en hun bijhorende installaties, alsook de eventuele peilingen om deze voorzorgsmaatregelen wat te kunnen verminderen;

- de eventueel vereiste bescherming van de bestaande en te behouden nutsleidingen en hun bijhorende installatie.

Art. 20 §1 Prijsherziening

Op posten met VS en GS is geen prijsherziening van toepassing.

HERZIENINGSFORMULES

1. Standaardformule

De prijsherziening wordt berekend met de volgende standaardformule:

$$p = P \times \left(a \cdot \frac{s}{S} + b_1 \cdot \frac{X_1}{X_1} + b_2 \cdot \frac{X_2}{X_2} + \dots + b_n \cdot \frac{X_n}{X_n} + c \right)$$

Bij de berekening wordt eerst iedere breuk herleid tot een decimaal getal met maximum 5 decimalen. Hiertoe wordt de vijfde decimaal vermeerderd met 1 als de zesde decimaal gelijk is aan of groter is dan 5.

Vervolgens wordt ieder aldus berekend decimaal getal vermenigvuldigd met de overeenkomstige parameter. De verkregen producten worden op dezelfde wijze als hierboven beschreven afgerond op de vijfde decimaal.

- P is het op basis van de overeenkomst vastgestelde bedrag van de staat, exclusief btw en zonder toepassing prijsherziening en straffen;
- p is het aangepaste bedrag, rekening houdend met de schommelingen van de lonen en van de erop betrekking hebbende sociale lasten en verzekeringen, alsmede van de prijzen van de materialen, grondstoffen en verbruiksproducten, exclusief btw en zonder toepassing van straffen;
- a, b₁, b₂, ..., b_n, c zijn wegingscoëfficiënten vastgesteld in de opdrachtdocumenten; hun som is gelijk aan één;
- S is het basisloon, vastgesteld door het Nationaal Paritair Comité van het Bouwbedrijf of door het Paritair Comité voor de metaal, machine- en elektrische bouw of door het Paritair Subcomité voor de elektriciens: installatie en distributie, vermeerderd met de door de Federale Overheidsdienst. Economie, KMO, Middenstand en Energie aangenomen totale sociale lasten en verzekeringen, van kracht 10 dagen vóór de datum van de opening van de offertes.
De waarden van de uurlonen worden afgerond tot 6 cijfers na de komma. Het zesde cijfer verhoogt met 1 indien het 7de cijfer gelijk is aan 5 of hoger.
Het toegepaste basisloon wordt vermeld in de opdrachtdocumenten. De inschrijver vermeldt op zijn offerteformulier het Paritair Comité waartoe hij behoort, alsook zijn huidig aantal werknemers.
- s is hetzelfde gemiddelde van de uurlonen, zoals aangenomen door de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie op de aanvangsdatum van de beschouwde periode;
- X₁, X₂, ..., X_n zijn referentieprijzen van specifieke producten of indexcijfers op basis van een jaarlijks verbruik van specifieke producten op de inlandse markt:
- vastgesteld voor de maand N-1 die de opening van de offertes in de maand N voorafgaat voor parameters van het type O.W. en voor de indexen I, K₁ en K₂;
  - vastgesteld voor de maand N-3 die de opening van de offertes in de maand N voorafgaat voor parameters van het type ISTI (afzetprijnsindex);
- X₁, X₂, ..., X_n zijn dezelfde referentieprijzen of dezelfde indexcijfers:
- vastgesteld voor de maand N-1 die het begin van de beschouwde periode in de maand N voorafgaat voor parameters van het type O.W. en voor de indexen I, K₁ en K₂;

- vastgesteld voor de maand N-3 die het begin van de beschouwde periode in de maand N voorafgaat voor parameters van het type ISTI (afzetprijsindex).

2. Specifieke formules

Onderstaande specifieke formules zijn richtinggevend. De opdrachtdocumenten kunnen steeds van deze formules afwijken.

Formules voor het aanleggen van wegen met hoofdzakelijk **bitumineuze verhardingen**. De prijsherziening wordt berekend met de volgende formules:

- posten bitumineuze verhardingen, slemlagen en bestrijkingen: specifieke formule onder b);
- overige posten: de toepasselijke specifieke formule wordt vermeld in de opdrachtdocumenten. Bij ontstentenis van deze vermelding wordt de formule onder a) toegepast.

Voor de termen p, P, s en S gebruikt in de onderstaande specifieke formules geldt steeds de omschrijving van de standaardformule.

a) Formule voor het aanleggen van wegen met **cementbetonverhardingen**:

$$p = P \times \left(0,40 \cdot \frac{s}{S} + 0,40 \cdot \frac{k_2}{K_2} + 0,20 \right)$$

K_2 is het indexcijfer op basis van een jaarlijks verbruik van de voornaamste producten bij wegenbouwwerken met cementbetonverhardingen op de inlandse markt, vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie, voor de kalendermaand die de opening van de offertes voorafgaat;

k_2 is hetzelfde indexcijfer, vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie, voor de kalendermaand die de beschouwde periode voorafgaat.

b) Formule voor het aanbrengen van **bitumineuze verhardingen, slemlagen en bestrijkingen**:

$$p = P \times \left(0,17 \cdot \frac{s}{S} + 0,30 \cdot \frac{m_1}{M_1} + 0,18 \cdot \frac{m_2}{M_2} + 0,12 \cdot \frac{m_3}{M_3} + 0,23 \right)$$

M_1 is de referentieprij van petroleumbitumen in bulk (zone I), vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (O.W. 564), voor de kalendermaand die de opening van de offertes voorafgaat;

M_2 is de referentieprij van zandsteenslag 6/20 (O.W. 111) vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie, voor de kalendermaand die de opening van de offertes voorafgaat;

M_3 is de referentieprij van dieselolie voor ander gebruik dan het drijven van motorvoertuigen op de openbare weg (zone I), vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (O.W. 550bis), voor de kalendermaand die de opening van de offertes voorafgaat;

m_1, m_2, m_3 zijn dezelfde referentieprijen, vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie, voor de kalendermaand die de beschouwde periode voorafgaat.

c) Formule voor **bepantingswerken en arbeidsintensieve werken**:

$$p = P \times \left(0,65 \cdot \frac{s}{S} + 0,10 \cdot \frac{i}{I} + 0,25 \right)$$

I is het referentie-indexcijfer op basis van een jaarlijks verbruik van de voornaamste producten in het bouwbedrijf op de inlandse markt, vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie voor de kalendermaand die de opening van de offertes voorafgaat;

- i is hetzelfde referentie-indexcijfer, vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie voor de kalendermaand die de beschouwde periode voorafgaat.

Voor de driemaandelijke periode van de onderhoudswerken van beplantingen wordt voor “s” en “i” de gemiddelde waarde van de 3 maanden berekend vanaf de aanvangsdatum van de beschouwde periode.

- d) Formule voor het **herstellings- en verbeteringswerken aan onbevaarbare en bevaarbare waterlopen:**

$$p = P \times \left(0,40 \cdot \frac{s}{S} + 0,40 \cdot \frac{i}{I} + 0,20 \right)$$

- I is het referentie-indexcijfer op basis van een jaarlijks verbruik van de voornaamste producten in het bouwbedrijf op de inlandse markt, vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie voor de kalendermaand die de opening van de offertes voorafgaat;

- i is hetzelfde referentie-indexcijfer, vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie voor de kalendermaand die de beschouwde periode voorafgaat.

- e) Formule voor **ruimingswerken aan onbevaarbare en bevaarbare waterlopen:**

$$p = P \times \left(0,70 \cdot \frac{s}{S} + 0,30 \right)$$

- f) Formule voor **grond-, bagger- en afbraakwerken:**

$$p = P \times \left(0,45 \cdot \frac{s}{S} + 0,09 \cdot \frac{m_2}{M_2} + 0,26 \cdot \frac{i}{I} + 0,20 \right)$$

- I is het referentie-indexcijfer op basis van een jaarlijks verbruik van de voornaamste producten in het bouwbedrijf op de inlandse markt, vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie voor de kalendermaand die de opening van de offertes voorafgaat;

- i is hetzelfde referentie-indexcijfer, vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie voor de kalendermaand die de beschouwde periode voorafgaat;

- M_2 de referentieprij van dieselolie voor ander gebruik dan het drijven van motorvoertuigen op de openbare weg (zone I), vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (O.W.550bis), voor de kalendermaand die de opening van de offertes voorafgaat;

- m_2 dezelfde referentieprij, vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie, voor de kalendermaand die de beschouwde periode voorafgaat.

Afdeling 10 Prijsonderzoek

Art. 21 §2 Controle ter plaatse

De aanbestedende overheid heeft het recht één of meerdere personen aan te wijzen, die de boekhoudkundige stukken verifiëren en ter plaatse onderzoeken uitvoeren om de juistheid van de door de inschrijver verstrekte inlichtingen te onderzoeken.

Hoofdstuk 4   **Indiening aanvragen tot deelneming en offertes**

Afdeling 5   *Indieningsrecht en -wijze aanvragen tot deelneming en offertes*

Art. 53 §1   **Taalgebruik**

De inschrijver gebruikt uitsluitend het Nederlands in zijn mondelinge en schriftelijke communicatie met de aanbestedende overheid.

Van documenten die enkel in een andere taal beschikbaar zijn, kan de aanbestedende overheid een vertaling eisen. De vertaling gebeurt op kosten van de inschrijver. De vertaling is het enige rechtsgeldige.

Afdeling 6   *Verbintenistermijn*

Art. 57   **Verbintenistermijn voor de inschrijvers**

De inschrijvers blijven gebonden door hun offerte gedurende een termijn van honderdtwintig (120) kalenderdagen, ingaande de dag na de zitting voor de opening van de offertes.

Hoofdstuk 5   **Selectie kandidaten en inschrijvers, toegangsrecht en kwalitatieve selectie**

Afdeling 1   *Algemene bepalingen*

Art. 60   **Administratieve vereenvoudiging**

§1 De aanbestedende overheid vraagt voor de Belgische inschrijvers zelf de volgende documenten op:

1. Attest inzake sociale zekerheid en het bijbehorend attest “inhoudingsplicht artikel 30bis”;
2. Attest niet-faillissement;
3. Bewijs van erkenning;
4. Attest hoofdelijke aansprakelijkheid en inhouding artikel 402 en 403 WIB.

§2 De inschrijver hoeft de gevraagde inlichtingen en documenten niet voor te leggen indien hij deze documenten de afgelopen drie maanden al heeft voorgelegd voor een andere procedure uitgeschreven door de aanbestedende overheid zoals bepaald in de opdrachtdocumenten. In dergelijk geval dient hij uitdrukkelijk het besteknummer, de benaming van de opdracht alsook de datum van de opening van de offertes van deze opdracht in zijn offerte aan te geven.

Afdeling 2   *Toegangsrecht*

Art. 61 §4   **Uitsluitingscriteria**

Door in te schrijven verklaart de inschrijver zich niet in een toestand van uitsluiting te bevinden zoals bedoeld in artikel 61 §1 en §2.

De aanbestedende overheid houdt zich het recht voor om de attesten die de niet- uitsluiting bewijzen op te vragen ongeacht het moment van de procedure voor de sluiting van de opdracht.

Art. 64   **Toegangsverbod**

Door in te schrijven op deze opdracht verklaart de inschrijver zich niet in een toestand van belangenvermenging zoals bedoeld in dit artikel te bevinden.

Afdeling 3   *Kwalitatieve selectie*

Art. 74   **Beroep op draagkracht andere entiteiten**

Het is de inschrijver niet toegelaten een beroep te doen op de draagkracht van andere entiteiten wanneer aan deze laatste het toegangsrecht is ontzegd op grond van artikel 21 van de wet.

Hoofdstuk 6   **Gunning bij aanbesteding en offerteaanvraag**

Afdeling 1   *Vorm, inhoud en ondertekening offerte*

Art. 80   **Vorm van de offerte**

De aandacht van de inschrijver wordt erop gevestigd dat hij zijn offerte en zijn samenvattende opmeting moet invullen op de bij de opdrachtdocumenten gevoegde formulieren.

Art. 81   **Inhoud van de offerte**

Bij het offerteformulier dienen de volgende documenten te worden gevoegd:

1. De samenvattende opmeting (art. 83);
2. De documenten die vereist zijn voor de selectie (zie artikels 58 en volgende);
3. De bewijzen dat de personen, die de offerte ondertekenden, statutair of bij volmacht bevoegd zijn om de bedrijven geldig in en buiten rechte te vertegenwoordigen (art. 82 §3). Dit gebeurt naargelang de rechtsvorm van de bedrijven door het bijvoegen van één van de volgende documenten:
  - a) uittreksel of kopie van de statutaire clausule i.v.m. de vertegenwoordigingsbevoegdheid en een kopie van de akte of afschrift van de notulen van de algemene vergadering, zoals verschenen in het B.S., houdende benoeming van de bestuurders;
  - b) volmacht om het bedrijf te vertegenwoordigen of om bevoegdheid door te geven aan een ander persoon;
  - c) voorleggen van benoemingsbesluit van zaakvoerder;
  - d) andere documenten ter staving van de bevoegdheid.

Afdeling 2   *Samenvattende opmeting en inventaris*

Art. 83   **Samenvattende opmeting**

§1 In de samenvattende opmeting gaat de post vergezeld:

- a) van de vermelding “GP”, globale prijs, als de hoeveelheid niet aangegeven is;
- b) van de vermelding “VH”, vermoedelijke hoeveelheid;
- c) van de vermelding “FH”, forfaitaire hoeveelheid;
- d) van de vermelding “VS”, voorbehouden som;
- e) van de vermelding “GS”, geraamde som.

§2 De vermoedelijke hoeveelheden mogen niet verbeterd worden in de samenvattende opmeting zelf, maar enkel in een apart document vergezeld van een verantwoording.

Afdeling 3   *Interpretatie, fouten en leemten*

Art. 85   **Interpretatie**

§1 In geval van tegenstrijdigheden tussen het bestek en de gebruikte genormaliseerde post in de opmetingsstaat, heeft de opmetingsstaat voorrang.

In geval van tegenstrijdigheden tussen de beschrijvende en de samenvattende opmetingsstaat heeft de beschrijvende opmetingsstaat voorrang.

Afdeling 4   *Prijsopgave en percelen*

Art. 88   **Prijsopgave**

Tenzij anders bepaald is in de opdrachtdocumenten, dienen afrondingen naar boven of naar beneden enkel te geschieden op het totale bedrag van de offerte en niet op de eenheidsprijzen of het globale bedrag van iedere post. Er wordt afgerond op de tweede decimaal naar boven of naar beneden, naargelang de derde decimaal hoger of gelijk is aan vijf, enerzijds, of lager dan vijf, anderzijds.

Art. 89 Prijsopgave en percelen

Het is niet toegestaan prijskortingen of verbeteringsvoorstellen aan te bieden in geval meerdere of alle percelen aan één en dezelfde inschrijver worden toegekend.

Afdeling 5 Indiening offertes

Art. 90 §1 Indiening offertes

De offertes worden ofwel elektronisch verzonden via de e-tendering-website, ofwel via een postdienst verzonden of per drager afgegeven.

Offertes die elektronisch worden ingediend:

De offertes die elektronisch worden ingediend, worden via de e-tendering website <https://eten.publicprocurement.be> ingediend. Deze website waarborgt de naleving van de voorwaarden van art. 52 §1.

Meer informatie kan verkregen worden op de website <http://www.publicprocurement.be> of via de e-procurement helpdesk op het nummer +32 (0)2 790 52 00.

De met elektronische middelen ingediende offertes moeten worden opgemaakt in een afdrukbaar PDF-formaat. De maximale grootte per document is 80 MB. Een te groot document kan worden opgesplitst in meerdere deeldocumenten. Het geheel van alle documenten mag evenwel niet groter zijn dan 350 MB.

Buitenlandse inschrijvers kunnen de offerte en alle bijhorende documenten ondertekenen met een gekwalificeerd certificaat, aan te kopen bij een private actor, dat door de applicatie herkend wordt als een geldig certificaat dat geschikt is voor het plaatsen van een wettelijke digitale handtekening ofwel met een elektronisch middel, aangekocht bij een private actor en waarvan zij zelf garanderen dat dit voldoet aan alle wettelijke voorwaarden:

- Gekwalificeerde certificaten, die geschikt zijn voor het plaatsen van een wettelijke digitale handtekening, kunnen aangekocht worden bij private actoren. Voor meer informatie over deze private actoren kunt u terecht op e.procurement@vlaanderen.be of +32 (0)2 553 76 57. Er dient wel te worden opgemerkt dat het enige tijd in beslag kan nemen vooraleer u de drager met uw gekwalificeerd certificaat ontvangt.
- Wanneer de buitenlandse inschrijver een eigen elektronisch middel gebruikt om de handtekening te plaatsen, garandeert hij zelf dat deze handtekening voldoet aan de voorwaarden van artikel 52 §1, 1°. Deze elektronische handtekening moet aldus conform zijn met de regels van het Europees, en het daarmee overeenstemmend nationaal, recht inzake de geavanceerde elektronische handtekening met een geldig gekwalificeerd certificaat, waarbij deze handtekening werd gerealiseerd via een veilig middel voor het aanmaken van een handtekening. Gelieve ook alle nuttige informatie over het gebruikte elektronische middel aan de offerte toe te voegen opdat de aanbestedende overheid kan nagaan of het gebruikte elektronische middel geldig is en conform is met de bepalingen in de regelgeving.

Er mag geen gebruik worden gemaakt van een dubbele elektronische zending noch van een veiligheidskopie.

Indien in de opdrachtdocumenten de indiening van bepaalde maquettes modelstukken of monsters wordt gevraagd en deze stukken zijn niet of uiterst moeilijk via elektronische middelen over te maken, mogen de inschrijvers de vereiste maquettes, modelstukken of monsters op niet-digitale wijze aan de aanbestedende overheid bezorgen. Deze stukken dienen vóór de opening van de offertes bij de aanbestedende overheid toe te komen met een duidelijke verwijzing naar de betrokken overheidsopdracht en de offerte waarvoor ze worden ingediend.

Offertes die via een postdienst verzonden of per drager afgegeven worden

De offertes die niet via elektronische middelen worden verzonden, moeten worden gestuurd naar of ingediend op het adres van de aanbestedende overheid, vermeld in de opdrachtdocumenten.

Als een offerte op een andere wijze wordt ingediend, dan valt dit onder de volledige verantwoordelijkheid van de inschrijver, zonder dat de aanbestedende overheid enige fout kan worden aangerekend zelfs indien op een andere wijze ingediende offerte door aangestelden van de aanbestedende overheid, andere dan zij die voor ontvangst van de offertes worden aangeduid, in ontvangst zijn genomen.

Afdeling 7   Onderzoek en regelmatigheid offertes

Art. 99 §2   Prijsonderzoek

Deze bepaling is eveneens van toepassing op offerteaanvragen.

4 ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 14.01.2013 TOT BEPALING VAN DE ALGEMENE UITVOERINGSREGELS VAN DE OVERHEIDSOPDRACHTEN EN VAN DE CONCESSIONS VOOR OPENBARE WERKEN (BS 14 FEBRUARI 2013)

Hoofdstuk 2   *Gemeenschappelijke bepalingen opdrachten voor werken, leveringen en diensten*

Afdeling 1   *Algemeen kader*

Art. 11   **Leidend ambtenaar**

De leidend ambtenaar is de vertegenwoordiger en de woordvoerder van de aanbestedende overheid in haar betrekking met de opdrachtnemer.

Indien de leiding van en het toezicht op de uitvoering worden toevertrouwd aan een ambtenaar (zowel contractueel als statutair) van de aanbestedende overheid, bestaat het mandaat van de leidend ambtenaar enkel uit:

- de technische en administratieve opvolging van de prestaties, inbegrepen de goedkeuring van de detail- en werktekeningen en de berekeningsnota's, tot en met de definitieve oplevering;
- de keuring van de producten en/of prestaties, zowel de a priori als de a posteriori keuring;
- het nazicht van de vorderingsstaten en van de facturen;
- het opstellen van de processen-verbaal;
- de voorlopige en definitieve oplevering;
- het instaan voor het bestendig toezicht op de prestaties.

Indien de leiding van en het toezicht op de uitvoering worden toevertrouwd aan een persoon buiten de aanbestedende overheid, wordt de draagwijdte van zijn mandaat in de opdrachtdocumenten omschreven.

Art. 12   **Onderaannemers**

De opdrachtnemer deelt aan de leidend ambtenaar schriftelijk de naam van zijn eventuele onderaannemers mee. Hij doet dat ten minste 15 kalenderdagen vóór de aanvang van de overeenstemmende werken, behalve in geval van hoogdringendheid waarbij deze termijn van 15 kalenderdagen kan ingekort worden.

De opdrachtnemer dient daarbij het bewijs voor te leggen dat de betrokken onderaannemer voldoet aan de wetgeving inzake de erkenning van aannemers voor dat deel van de opdracht dat die onderaannemer zal uitvoeren.

Zolang dat bewijs niet is overgelegd, mag een onderaannemer de werkzaamheden niet aanvangen.

De onderaannemer moet tijdens de uitvoering van het hem toevertrouwde deel van de opdracht in het bezit zijn van de vereiste erkenning.

In geval van door de opdrachtnemer uit te voeren studies, is het de opdrachtnemer niet toegelaten zich na de sluiting tot een ander burgerlijk ingenieur of ingenieursbureau te wenden, tenzij een gelijkwaardige ingenieur of ingenieursbureau wordt voorgesteld, waarvan de gelijkwaardigheid vooraf en schriftelijk wordt aanvaard door de aanbestedende overheid.

Art. 18   **Vertrouwelijkheid**

De opdrachtnemer en zijn medewerkers zijn gebonden door discretieplicht met betrekking tot informatie waarvan zij kennis krijgen bij het ontvangen van de opdrachtdocumenten en bij de uitvoering van de opdracht. Die informatie kan in geen geval zonder schriftelijke toestemming van de

aanbestedende overheid meegedeeld worden aan derden. De gekozen opdrachtnemer mag deze opdracht wel opgeven als referentie.

Afdeling 2   *Intellectuele rechten*

Art. 19   **Gebruik van de resultaten**

§1   De aanbestedende overheid verwert de volle en exclusieve eigendom op de uitvindingen die gedaan en ontwikkeld worden bij of naar aanleiding van de uitvoering van de opdracht.

De opdrachtnemer en zijn rechtsopvolgers verbinden zich er wel toe de specifieke uitvindingen die noodzakelijk zijn voor het gebruik van de resultaten van de opdracht gratis en kosteloos ter beschikking te stellen van de aanbestedende overheid en alle andere diensten, departementen en entiteiten die ressorteren onder de Vlaamse overheid, zelfs al zijn deze een van de aanbestedende overheid onderscheiden rechtspersoon.

§4   De opdrachtnemer kan, na voorafgaande schriftelijke toestemming door de aanbestedende overheid, de algemene gegevens over het bestaan van de opdracht en over de verkregen resultaten aanwenden voor commercieel of ander gebruik.

Art. 20   **Methodes en knowhow**

De aanbestedende overheid verkrijgt de rechten op de methodes en knowhow die gedaan, verworven, ontwikkeld of gebruikt worden bij de uitvoering van de opdracht.

De opdrachtnemer deelt de aanbestedende overheid ten laatste bij de voorlopige oplevering mee welke knowhow nodig is voor het gebruik van het werk, ongeacht of die aanleiding gegeven heeft tot het aanvragen van een octrooi of niet.

De opdrachtnemer en zijn rechtsopvolgers verbinden zich er wel toe de methodes en knowhow die noodzakelijk zijn voor het gebruik van de resultaten van de opdracht gratis en kosteloos ter beschikking te stellen van de aanbestedende overheid en alle andere diensten, departementen en entiteiten die ressorteren onder de Vlaamse overheid, zelfs al zijn deze een van de aanbestedende overheid onderscheiden rechtspersoon.

Afdeling 3   *Financiële garanties*

Art. 24 §1   **Verzekeringen**

Wanneer in de samenvattende opmeting een afzonderlijke post voorzien is voor het afsluiten van verzekeringspolissen “alle bouwplaatsrisico’s” en “tienjarige aansprakelijkheid”, dan zullen deze polissen beantwoorden aan de hiernavolgende bepalingen.

Bij ontstentenis van deze afzonderlijke post beperkt de verplichting van de opdrachtnemer zich tot de voorzieningen van artikel 24 §1 van het K.B. uitvoering.

Verzekerden en/of begunstigden zullen zijn: de aanbestedende overheid, de opdrachtnemer(s), de onderaannemer(s), de raadgevende ingenieur(s) met subcontractant, de architect en de personen aanwezig voor de noden van de werf.

De polissen moeten tevens voldoen aan de bepalingen van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst.

De polissen moeten een clause bevatten, die bepaalt dat elke schorsing, verbreking, opzegging of vervallenverklaring van het verzekeringscontract door de verzekeraar onmiddellijk per aangetekend schrijven ter kennis wordt gebracht van de aanbestedende overheid.

De polissen moeten een clause bevatten die bepaalt dat de verzekeringsmaatschappij zich, na uitkering, in geen enkel geval tot de aanbestedende overheid kan richten om de gedane uitkering te verhalen.

I Verzekering “Alle bouwplaatsrisico’s”

I.A Eigen werk

I.A.1 Gedekte risico’s:

Deze verzekering zal dekking verlenen voor schade aan:

- de definitief opgetrokken werken die het voorwerp van de aannemingscontracten vormen, daarin begrepen: de materialen, bouwelementen en uitrustingen (d.w.z. machines, toestellen en installaties) bestemd om erin te worden verwerkt;
- de (eventuele) voorlopige werken bepaald in de aannemingscontracten of nodig voor de uitvoering ervan;
- het bestaand goed: d.w.z. de eigendommen toebehorende aan de aanbestedende overheid of aan derden, waaraan rechtstreeks gewerkt wordt.

I.A.2 De waarborgen:

- tijdens de bouw-, montage- en testtermijn:
  1. elke beschadiging en elk verlies van de verzekerde goederen;
  2. de schade of het verlies te wijten aan een fout, een gebrek of een leemte in het ontwerp, in de berekeningen of in de plannen alsook aan het eigen gebrek van de materialen;
- tijdens de periode van 24 maanden vanaf de voorlopige oplevering:
  1. beschadiging van de blijvend opgerichte verzekerde goederen (bouwwerken, gedeelten ervan en uitrustingen die het voorwerp van de aannemingen uitmaken) die zich voordoet tijdens de uitvoering van de werken door de verzekerden, waartoe zij na de voorlopige oplevering krachtens hun aannemingscontract verplicht zijn;
  2. beschadiging aan de blijvend opgerichte verzekerde goederen (bouwwerken, gedeelten ervan en uitrustingen die het voorwerp van de aannemingen uitmaken) die tijdens deze periode vastgesteld wordt en te wijten is aan een schadeverwekkend feit tijdens de bouw-, montage- en proeftermijn.
- opruimings- en afbraakkosten worden vergoed tot maximum 10 % van de aangegeven waarde van de werken (cfr. I.A.3).

De schade aan het bestaande goed is gedekt wanneer ze ontstaat door de gehele of gedeeltelijke instorting, waardoor de stabiliteit bedreigd wordt. Ernstige stoornissen die de stabiliteit van het bestaande goed in het gedrang brengen worden gelijkgesteld met een gehele of gedeeltelijke instorting.

I.A.3 Verzekerd kapitaal:

Het verzekerd kapitaal is gelijk aan de aannemingsom, incl. de studiekosten en toezichtskosten, excl. B.T.W. in de mate deze voor de aanbestedende overheid aftrekbaar is. Het geraamde bedrag van de studie- en toezichtskosten wordt medegedeeld in de opdrachtdocumenten.

Tenzij anders vermeld in de opdrachtdocumenten dient het verzekerd kapitaal voor het bestaand goed vastgesteld te worden op 125.000 euro en dit in eerste risico.

I.A.4 Vrijstelling:

Het bedrag van de vrijstelling wordt vastgesteld op 2.500 euro.

Behoudens omstandigheden vreemd aan de uitvoering van de werken zijn de vrijstellingen ten laste van de aannemer.

I.A.5 Uitgesloten en/of niet verzekerde risico’s:

Behoudens omstandigheden vreemd aan de uitvoering van de werken zijn de uitgesloten en/of niet verzekerde risico’s ten laste van de aannemer.

I.B Aansprakelijkheid ten aanzien van derden

I.B.1 Deze verzekering dekt de burgerlijke aansprakelijkheid volgens artikel 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek met volgende specifieke voorwaarden:

- verzekerd kapitaal: 1.250.000 euro per schadeverwekkende gebeurtenis voor lichamelijke, stoffelijke en onstoffelijke schade vermengd in eerste rang voor alle verzekerden;

- vrijstelling: de vrijstelling bedraagt 1.250 euro per schadeverwekkende gebeurtenis, met uitzondering voor de lichamelijke schade;
  - de schade aan kabels en leidingen met inbegrip van de eventuele gevolgschade is gedekt.
- I.B.2 De verzekering dekt de schade aan derden op basis van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek binnen de kapitalen en vrijstellingen voorzien in paragraaf I.B.1. De aanbestedende overheid verkrijgt een rechtstreeks vorderingsrecht als derde-begunstigde t.a.v. de verzekeringsmaatschappij.
- I.B.3 De schade ten gevolge van trillingen, van verlagen van de grondwaterstand, van ontbreken, van verwijderen of van verzwakken van steunen is in de verzekeringsdekking inbegrepen.
- I.B.4 De gekruiste aansprakelijkheid onder de verzekerden is gedekt; dit houdt in dat de verzekerden onderling als derden ten aanzien van elkaar beschouwd worden voor de verzekering.

II. Verzekering van tienjarige aansprakelijkheid

II.A Gedekte risico's

Deze verzekering zal dekking verlenen voor:

- II.A.1 De tienjarige aansprakelijkheid volgens artikel 1792 en 2270 van het Burgerlijk Wetboek;
- II.A.2 De extra-contractuele aansprakelijkheid volgens artikel 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek voor schade tengevolge van een onder II.A.1 schadeverwekkende gebeurtenis;
- II.A.3 De schade aan gedeelten van het bouwwerk die niet onder de technische controle stonden en van andere goederen van de aanbestedende overheid voor zover die schade een gevolg is van een verzekerde schade onder II.A.1;
- II.A.4 Burenhinder volgens artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek voor schade tengevolge van een onder II.A.1 schadeverwekkende gebeurtenis.

De aanbestedende overheid verkrijgt een rechtstreeks vorderingsrecht als derde-begunstigde t.a.v. de verzekeringsmaatschappij.

Deze verzekering zal uitwerking hebben in eerste rang en de dekking gaat in vanaf de voorlopige oplevering.

II.B Verzekerde kapitalen

Behoudens andersluidende bepalingen in de opdrachtdocumenten zijn de verzekerde kapitalen gelijk aan:

- II.B.1 Het eindbedrag (excl. B.T.W. in de mate van aftrekbaarheid) van de gecontroleerde werken, incl. studie- en toezichtskosten.
- II.B.2 Het verzekerd bedrag belooft 625.000 euro voor lichamelijke, stoffelijke en onstoffelijke schade vermengd per schadeverwekkende gebeurtenis met een maximum van 1.250.000 euro voor de dekkingen II.A.2 en II.A.3 en II.A.4 samen voor alle schadeverwekkende gebeurtenissen tijdens de ganse verzekeringsduur.

II.B.3 gelijk aan II.A.2.

II.B.4 gelijk aan II.A.2.

II.C Vrijstelling

De vrijstelling bedraagt:

- II.C.1 voor de risico's onder II.A.1 en II.A.2:

10 % van de schade met een:

- minimum 2.500 euro + (N × 250 euro);
- maximum 12.500 euro + (N × 1.000 euro);

N = het aantal jaren verlopen tussen de voorlopige oplevering en de datum van het optreden van de schade.

- II.C.2 voor de risico's onder II.A.3 en II.A.4:

1.250 euro per schadeverwekkende gebeurtenis voor stoffelijke en onstoffelijke schade.

II.D Controle

De aanbestedende overheid sluit de controleovereenkomst af met het controleorganisme.

De gecontroleerde posten uit de samenvattende opmeting worden aangegeven in de opdrachtdocumenten evenals de coördinaten van het controleorganisme.

De aannemer onderwerpt zich aan de technische controle en staat de afgevaardigden van het controleorganisme bij tijdens het vervullen van hun opdracht.

III Bijzondere bepalingen

III.A De aannemer legt voor de aanvang van de werken het bewijs voor dat de polissen vermeld onder I en II afgesloten zijn. Voor elke dag vertraging vanaf de aanvang der werken wordt een straf toegepast van 125 euro per dag.

III. B. Op eenvoudig verzoek van de aanbestedende overheid levert de aannemer het bewijs van premiebetaling.

Art. 33 Vrijgave van de borgtocht

Bij herstellingswerken binnen het laatste jaar van de waarborgtermijn bepaalt de aanbestedende overheid het bedrag van de borgtocht dat behouden blijft tot het einde van de afzonderlijke waarborgtermijn van deze herstellingswerken voorzien in de bepalingen in dit bestek opgenomen bij artikel 93 AUR.

Indien evenwel de opdracht ook afzonderlijk op te leveren werken bevat, dan wordt het totale bedrag van de borgtocht verdeeld in sommen, die in verhouding staan tot de waarde van deze werken en van de andere werken.

Het grootste aldus verkregen getal wordt naar het hoger tiental afgerond en het kleinste naar het lager tiental. Wat de vrijgave van de borgtocht betreft, worden de hierboven beschreven onderscheiden werken met een afzonderlijke opdracht gelijkgesteld en worden de hierboven afgeronde getallen als de bedragen van de overeenstemmende borgtochten beschouwd.

Afdeling 4 Opdrachtdocumenten

Art. 35 Plannen, documenten en voorwerpen opgemaakt door de aanbestedende overheid

In verband met de voorwaarden voor het gebruik van de plannen, documenten van de opdracht wordt verduidelijkt dat de aanduidingen op de tekeningen betreffende de bestaande toestand slechts bij wijze van inlichtingen gegeven worden. De aannemer is ertoe gehouden zich vooraf persoonlijk te vergewissen over de uitvoeringsvoorwaarden van zijn prestaties.

De plannen, documenten en voorwerpen gemaakt door de aanbestedende overheid, mogen door de aannemer niet worden gereproduceerd, noch voor enig ander gebruik dan in het kader van de uitvoering van de opdrachten aangewend worden, dan met de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de aanbestedende overheid. Aan deze toestemming kunnen voorwaarden verbonden worden.

Technisch verslag

Indien, in het kader van hoofdstuk XIII van Vlarebo, er een onderzoeksplicht is voor de uit te graven bodem, laat de aanbestedende overheid een technisch verslag opmaken door een erkende bodemsaneringsdeskundige en conform verklaren door een erkende bodembeheerorganisatie.

Het technisch verslag en de conformverklaring worden bij de opdrachtdocumenten bijgevoegd.

Het grondverzet dient steeds te gebeuren conform de bepalingen van hoofdstuk XIII van Vlarebo.

Art. 36 Detail- en werktekeningen opgemaakt door de opdrachtnemer

De aannemer lever van alle tekeningen 3 exemplaren.

De door de aannemer ingediende tekeningen zijn voorzien van een titelblad volgens model door de aanbestedende overheid aan de aannemer te overhandigen. Deze tekeningen hebben volgende afmetingen:

- breedte: 297, 420, 594,841 of 1188 mm (max.);
- lengte: 3000 mm (max.).

Het grondverzetplan wordt opgesteld in overleg met de aanbestedende overheid, overeenkomstig de technische bepalingen **4-2.1.2**.

Al de tekeningen worden op duidelijke schaal opgemaakt en voorzien van de nodige en juiste maatschijfers en worden door de aannemer aan de aanbestedende overheid ter goedkeuring voorgelegd, tenminste 30 kalenderdagen vóór de aanvang der werken. Na goedkeuring door de aanbestedende overheid worden de definitieve tekeningen en documenten in minstens 5 exemplaren ingediend. Zij moeten door de aannemer gedateerd en ondertekend zijn op de daartoe bestemde plaats. Alle plannen worden tevens op digitale drager overgemaakt onder de vorm van PDF, DWG en PLT.

De eventueel aangebrachte wijzigingen van de reeds goedgekeurde oorspronkelijke plannen of de aanvullingen worden op een ondubbelzinnige en klare wijze aangeduid en in een tabel op het plan vermeld. Alle plannen met wijzigingen worden ter goedkeuring overgemaakt aan de aanbestedende overheid.

De goedkeuring door de aanbestedende overheid van de uitvoeringsplannen en alle andere documenten voorgelegd door de aannemer, om het even of deze betrekking hebben op de kunstwerken of de wegeniswerken, de uitvoeringsmiddelen of de wijze van uitvoering van alle andere werken op operaties, ontlast de aannemer geenszins van zijn verantwoordelijkheid, die volledig blijft, zowel inzake de degelijkheid van de werken als de goede gang van de werkzaamheden.

Na uitvoering van de werken wordt de nieuwe toestand volledig ingemeten in XYZ (Lambertscoördinaat) en als as-built plan (voorzien van titelblad) overgemaakt aan de aanbestedende overheid, binnen de 30 kalenderdagen na de voltooiingsdatum der werken. Dit as-built plan moet voldoen aan de GRB-specificaties vastgesteld door de stuurgroep GIS-Vlaanderen en goedgekeurd bij MB van 11 maart 2005 (BS 1 september 2005).

*Afdeling 6 Toezicht en controle opdracht***Art. 41 Soorten keuringen****Onafhankelijke instanties**

De hieronder vermelde instanties worden door de aanbestedende overheid als onafhankelijk, zoals bedoeld in art. 41, erkend:

- voor alle producten waarvoor een "Benormerk" bestaat, de sectorale organisaties erkend door de VZW BENOR, Lombardstraat 42, 1000 Brussel, tel. 02/511 65 95;
- voor alle betonproducten waarvoor geen "Benormerk" bestaat, de VZW Probeton, Aarlenstraat 53 bus 9, 1040 Brussel, tel. 02/237 60 20;
- voor alle andere producten, de VZW Copro, Z.1 Researchpark, Kranenberg 190, 1731 Zellik (Asse), tel. 02/468 00 95, fax. 02/469 10 19;
- voor GFT-compost, de VZW Vlaco, Kanunnik de Dekkerstraat 22-26, 2800 Mechelen, tel. 015/20 83 20, fax. 015/20 32 75;
- voor de aflevering van bodembeheerrapporten (ter attestering van de conformiteit van uitgegraven bodem), de VZW Grondbank, Lombardstraat 34-42, 1000 Brussel, tel. 02/545 58 48, fax 02/545 58 54, email: grondbank@grondbank.be, <http://www.grondbank.be/>;
- voor de aflevering van bodembeheerrapporten (ter attestering van de conformiteit van uitgegraven bodem), de Grondwijzer vzw, Polderdijkweg 16 - Haven 407, 2030 Antwerpen, tel. 03/545 87 58, fax: 03/545 87 39, email: grondwijzer@grondwijzer.be, <http://www.grondwijzer.be/>.

Gelijkwaardige certificatieprocedure

Een andere certificatieprocedure kan door de aanbestedende overheid als gelijkwaardig met de certificatieprocedure van een erkende onafhankelijke instelling worden bevonden indien het vertrouwen dat gesteld kan worden in de overeenkomstigheid van het product met de vooropgestelde eisen onder de andere certificatieprocedure, even groot is als onder het erkend productcertificatiesysteem. Daartoe dient de opdrachtnemer aan te tonen dat onder de andere certificatieprocedure minstens aan de volgende voorwaarden voldaan is:

- de andere certificatieprocedure bevestigt de overeenkomstigheid met minstens alle eisen die onder het erkend productcertificatiesysteem voor het betreffende product worden bevestigd;
- de certificatie-instelling van de andere certificatieprocedure, beantwoordt aan de eisen van NBN-EN 45011 (ISO Guide 65) en is hiertoe geaccrediteerd door een organisme dat lid is van de EA (European Accreditation) en dat erkend wordt door de Belgische accreditatie-instelling BELAC;
- de andere certificatieprocedure is opgesteld in de zin van ISO/IEC Guide 67;
- de andere productcertificatie-instelling voert minstens de volgende taken uit, voor zoverre deze ook een onderdeel vormen van de erkende certificatieprocedure voor het betreffende product:
  - de monsterneming van het product in de fabriek of op de plaats van productie;
  - de vaststelling van de kenmerken van het product door beproeving, keuring of nazicht van het ontwerp;
  - de beoordeling van de overeenkomstigheid van het gecertificeerd product met de geldende eisen;
  - een certificatiebeslissing aangaande toekenning, instandhouding, uitbreiding, opschorting of intrekking van het certificaat;
  - de vergunning om het certificaat of merk te gebruiken;
  - het toezicht om de doorlopende overeenkomstigheid van het gecertificeerde product met de geldende eisen vast te stellen;
  - de beoordeling, de certificatiebeslissing en de vergunning worden door de certificatie-instelling zelf verricht en niet uitgegeven aan derden;
- het toezicht omvat minstens de volgende elementen, voor zoverre deze elementen ook deel uitmaken van de erkende certificatieprocedure:
  - beproeving of keuring van monsters ontnomen op de markt en/of in de fabriek;
  - toezicht op het productieproces van grondstoffen en materialen tot eindproduct en, in het voorkomend geval, toezicht op het kwaliteitssysteem dat de productie ondersteunt. De systemen 4 en 5 volgens ISO/IEC Guide 67 voldoen aan deze bepalingen;
  - alle elementen die deel uitmaken van het doorlopend toezicht op de overeenkomstigheid, worden onder de andere certificatieprocedure gecontroleerd in de fabriek of op de plaats van productie met een controlefrequentie, die minstens even groot is als deze die vereist is onder de erkende certificatieprocedure;
  - de andere certificatieprocedure is volledig gedocumenteerd zodat de vermelde voorwaarden kunnen worden nagegaan.

Alle documenten ter staving van de gelijkwaardigheid van de andere certificatieprocedure moeten originele documenten zijn met een Nederlandse vertaling.

Het volledig dossier aangaande de certificatieprocedure dient ten minste 30 kalenderdagen voor de aanwending van de betrokken materialen te worden overgemaakt aan de aanbestedende overheid, bij gebreke waaraan het product automatisch als niet-gelijkwaardig wordt beschouwd.

De leidend ambtenaar beslist om de producten al dan niet te aanvaarden op basis van een beoordeling van de gelijkwaardigheid. Dergelijke beoordeling wordt per werk uitgevoerd en betekent geen automatische gelijkwaardigheid voor andere werken.

Alle kosten verbonden aan voormelde procedure zijn ten laste van de opdrachtnemer.

De certificatieprocedure kan in geen geval aanleiding geven tot enige schorsing van de werken of verlenging van uitvoeringstermijn.

Toepassingsmodaliteiten m.b.t. de technische keuringen

Dit artikel wordt aangevuld met volgende bepalingen:

1. Algemene toepassingsmodaliteiten m.b.t. de voorafgaande technische keuringen en de a posteriori uitgevoerde technische keuringen

a) Merken, bemonsteren, controles en proeven

De algemene regel is dat het merken, het bemonsteren en de controles betreffende het algemeen uitzicht, de afwerking, de afmetingen, de massa van de te keuren producten en de proeven voor zover ze in situ moeten worden uitgevoerd, op de bouwplaats: o.a.

- de controle van het draagvermogen;
- het profiel en de vlakheid van het(de) oppervlak(ken);
- de dikte van de afgegraven bovenste bodemlaag en van de afdekkingslaag;
- de verdichting;
- de bodempeilen en -hellingen en dwarsafmetingen van sloten;
- het tracé;
- het lengteprofiel;
- de waterdichtheid van de riolering volgens **7-1.3.4**;
- de video-inspectie

of op de plaats van bestemming van de levering op tegenspraak worden verricht door de gemachtigde van de aanbestedende overheid, d.w.z. in aanwezigheid van de opdrachtnemer of zijn gemachtigde en eventueel ook van de fabrikant of zijn gemachtigde, in het geval dat deze door de opdrachtnemer is uitgenodigd. Bij verstek is de gemachtigde van de aanbestedende overheid gerechtigd de verrichtingen alleen uit te voeren.

Evenwel kunnen de opdrachtdocumenten vermelden dat voor sommige producten de verrichtingen op andere plaatsen moeten gebeuren.

Door bemiddeling van de opdrachtnemer worden kosteloos aan de aanbestedende overheid de werkrachten alsmede de gekalibreerde proefwerktuigen, gebruikelijke voorwerpen en gewaarmerkte meettoestellen die hierbij nodig zijn verstrekt. De te kalibreren toestellen moeten voorzien zijn van een kalibratiecertificaat met geldigheidsdatum. Voor het verrichten van de wegingen die nodig zijn voor het nazicht van de producten waarvoor een theoretische of een benaderende massa werd vooropgesteld, moeten behoorlijk geijkte weegtoestellen kosteloos ter beschikking van de aanbestedende overheid gesteld worden. De kosten van de prestaties die in verband met de keuringen door derden geleverd worden, worden ten laste van de opdrachtnemer aangerekend tegen deze door derden gefactureerde kostprijs.

De kosten van de video-inspectie van de riolen door een door de aanbestedende overheid gekozen ISO 17025 geaccrediteerd laboratorium, zijn voor rekening van de aanbestedende overheid. De kosten van een nieuwe video-inspectie door een ISO 17025 geaccrediteerd laboratorium, na herstelling of kuisen van rioolgedeelten zijn steeds voor rekening van de opdrachtnemer.

De kosten van de waterdichtheidsproeven van de riolen, zijn voor rekening van de aanbestedende overheid. In de samenvattende opmeting wordt hiervoor een afzonderlijke post opgenomen. De kosten van nieuwe waterdichtheidsproeven van de riolen na een eventuele herstelling van rioolgedeelten zijn steeds voor rekening van de opdrachtnemer.

b) Vervangingsproducten en vervangingswerken

De kosten van de voorbereiding van de monsters, van het vervaardigen van proefstukken en proeven betreffende vervangingsproducten en het dubbel nazicht van de producten en werken zijn voor rekening van de opdrachtnemer.

De producten of werken die een eerste maal werden geweigerd doch na omwerking of behandeling opnieuw voor keuring worden aangeboden, worden insgelijks als vervangingsproducten of vervangingswerken beschouwd.

Wanneer de a posteriori uitgevoerde keuring van de werken vaksgewijze gebeurt, moeten ze slechts vervangen, omgewerkt of behandeld worden voor zover als nodig, teneinde te voldoen aan de

voorschriften van de algemene uitvoeringsregels en/of van de opdrachtdocumenten. De aanbestedende overheid verricht alsdan alleen een nazicht van de werken voor zover ze dienden vervangen, omgewerkt of behandeld te worden, d.w.z. dat de individuele proefresultaten vastgesteld bij het vroeger nazicht behouden blijven, behalve waar de werken moeten vervangen, omgewerkt of behandeld worden. De opdrachtnemer wordt geacht hiermede impliciet akkoord te gaan. Zo niet dient hij, binnen de vijftien kalenderdagen nadat de weigering werd meegedeeld, de aanbestedende overheid uitdrukkelijk te verzoeken de werken in het geweigerd vak aan een volledig nieuw nazicht te onderwerpen.

Om te kunnen nagaan of de opdrachtnemer de werken voor zover als nodig vervangen, omgewerkt of behandeld heeft, teneinde te voldoen aan de voorschriften van de algemene aannemingsvoorwaarden en/of van de opdrachtdocumenten, verricht de aanbestedende overheid in de betreffende deelvakken in voorkomend geval een dubbel nazicht, namelijk waar de werken niet werden vervangen, omgewerkt of behandeld en waar wel.

De uitslag van elk nazicht afzonderlijk moet voldoening schenken. Voor het bepalen van eventuele rafacties worden als representatieve proefresultaten voor het betreffende deelvak, de gewogen gemiddelden van de individuele proefresultaten van het dubbel nazicht genomen, rekening houdende met de hoeveelheden van de wel en van de niet vervangen, omgewerkte of behandelde werken.

2. Bijzondere toepassingsmodaliteiten m.b.t. de voorafgaande technische keuringen en de a posteriori uitgevoerde technische keuringen

De algemene regel is dat de andere dan in de algemene toepassingsmodaliteiten voorziene controles en proeven worden verricht in de laboratoria van de aanbestedende overheid of in erkende laboratoria naar keuze van de aanbestedende overheid.

Onmiddellijk na het nemen en het merken van de monsters door de gemachtigde van de aanbestedende overheid, van de te beproeven stukken of van de materialen voor het vervaardigen van de proefstukken, worden deze producten door bemiddeling van de opdrachtnemer kosteloos onder toezicht van de gemachtigde van de aanbestedende overheid gezonden naar de laboratoria die met het nazicht zijn belast.

De bijzondere toepassingsmodaliteiten met betrekking tot de technische keuringen worden verder in de artikelen 42 (voorafgaande keuringen) en 43 (a posteriori uitgevoerde keuringen) toegelicht.

Art. 42 Voorafgaande keuringen

Keuringsaanvraag

Voor het verkrijgen van iedere voorafgaande keuring moet de aannemer schriftelijk een verzoek indienen in de vorm van een formulier dat in volgorde de volgende inlichtingen vermeldt:

- het werk;
- de titel en het nummer van het bijzonder bestek
- het nummer van het perceel en/of van de partij;
- de naam van de aannemer;
- de naam en de firma die de bestelling plaatste bij de leverancier;
- de referentie en de datum van de bestelling;
- de technische voorschriften van de opdrachtdocumenten waaraan het te keuren product of werk moet voldoen;
- de posten van de opmetingsstaat waarin het te keuren product of werk is voorgeschreven;
- de referentie van de leverancier;
- de aard van de te keuren materialen, de hoeveelheden, de nummers van de posten van de opmetingsstaat;
- de te verrichten controles en/of proeven en de plaats waar ze moeten verricht worden;
- de datum waarop de levering gereed is voor keuring;

- het bewijs dat de verwerkte producten, hetzij het merk van overeenkomstigheid dragen, hetzij tijdens de fabricage, hetzij op de opslagplaats van de fabrikant of leverancier, overeenkomstig de voorschriften van de AAV en/of van de opdrachtdocumenten, door een onafhankelijke instantie werden nagezien.

Het verzoek wordt in het geval van overhandiging genotificeerd in het dagboek der werken.

Bijzondere toepassingsmodaliteiten

De laboratoriumkosten betreffende de voorbereiding van de monsters en/of de te bereiden monsters, zijn voor rekening van de opdrachtnemer.

De opdrachtnemer draagt ook de kosten van het nazicht in deze laboratoria.

Evenwel kunnen de opdrachtdocumenten vermelden dat, voor sommige producten, de andere controles en de proeven gebeuren in de werkhuizen van de fabrikant, van de leverancier of van de opdrachtnemer of op de bouwplaats of op de plaats van bestemming van de levering, indien de opdrachtnemer hierom verzoekt.

Indien de andere controles en de proeven gebeuren in de werkhuizen van de fabrikant of van de leverancier, worden de in gereedheid gebrachte proefmonsters of te onderzoeken stukken binnen de vijftien kalenderdagen na het merken, ter beschikking van de gemachtigde van de aanbestedende overheid gesteld. Het nazicht gebeurt in aanwezigheid van deze gemachtigde. De proeven op de producten en de kosten van de voorbereiding van de monsters, zijn alsdan altijd voor rekening van de opdrachtnemer waar zij ook mogen plaatsvinden.

Indien de andere controles en de proeven gebeuren in de werkhuizen van de opdrachtnemer of op de bouwplaats of op de plaats van bestemming van de levering, verstrekt de opdrachtnemer kosteloos aan de aanbestedende overheid de werkkrachten alsmede de werktuigen en de gebruikelijke voorwerpen die voor het nazicht en de keuring van de producten nodig zijn. Hij stelt kosteloos gewaarmerkte meettoestellen en proefwerktuigen voor het verrichten van de proeven in zijn werkhuizen of op de bouwplaats of op de plaats van bestemming van de levering ter beschikking van de aanbestedende overheid.

In het geval echter dat de opdrachtnemer kan aantonen dat de producten die hij zal aanwenden, hetzij tijdens de fabricage, hetzij op de opslagplaats van de fabrikant of leverancier, overeenkomstig de voorschriften van de algemene aannemingsvoorwaarden en/of van de opdrachtdocumenten, door een onpartijdige instelling werden nagezien, worden de andere controles en de proeven uitsluitend verricht in de laboratoria van een bestuur of in erkende laboratoria, naar keuze van de aanbestedende overheid. Alsdan zijn de laboratoriumkosten betreffende de voorbereiding van de monsters en/of van de te bereiden monsters voor rekening van de aanbestedende overheid en draagt de aanbestedende overheid ook de kosten van het nazicht in deze laboratoria.

Indien er aanplantingen moeten gebeuren, zijn volgende modaliteiten van toepassing:

Voor het uitvoeren van aanplantingen, inclusief het aanbrengen van levend materiaal zoals uitschietend rijshout, e.d., zowel bij aanleg- als bij onderhoudswerken als bij vervangingen, wordt al het plantgoed verplicht vooraf ter keuring aangeboden. Deze voorafgaande technische keuring van plantgoed wordt uitgevoerd in het plantseizoen. Hiervoor dient de opdrachtnemer een schriftelijke keuringsaanvraag in en stelt een keuringsdatum voor (= datum vanaf wanneer de planten gekeurd kunnen worden). De keuringsaanvraag moet o.a. de plaats van bewaring en/of inkuiling en gedetailleerd het aantal planten per soort met de maten omschrijven.

De keuring van planten gebeurt op de plaats van bewaring en/of inkuiling, welke moet gelegen zijn op/of in de nabijheid van de bouwplaats en aanvaard door de aanbestedende overheid. De keuringen gebeuren in geen geval in de kwekerij noch bij de (groot)handel.

De keuring van plantgoed in het plantseizoen sluit geen voorafgaandelijk nazicht uit in de kwekerij gedurende het groeiseizoen. Dit voorafgaandelijk nazicht geeft geen enkele verbintenis of vrijstelling voor de verplichte keuring van plantgoed in het plantseizoen.

De resultaten van de keuring worden medegedeeld met een keuringsverslag.

De aanbestedende overheid kan in het bijzonder bestek, in afwijking van de AUR, een kortere termijn bepalen voor kennisgeving.

Afgekeurd plantgoed moet binnen de 24 uur afgevoerd worden van de plaats van bewaring en/of inkuiling en vervangen door nieuw materiaal, dat opnieuw ter keuring moet aangeboden worden.

De voorafgaande keuring van het plantgoed in het plantseizoen sluit de verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer niet uit wat hergroei, inwendige kwaliteit en echtheid van de planten betreft.

Art. 43 A posteriori uitgevoerde keuringen

Bijzondere toepassingsmodaliteiten

De laboratoriumkosten betreffende de voorbereiding van de monsters en/of de te bereiden monsters, zijn voor rekening van de aanbestedende overheid.

De aanbestedende overheid draagt ook de kosten van het nazicht in deze laboratoria.

Afdeling 7 Actiemiddelen aanbestedende overheid

Art. 45 §1 Bijzondere straffen

De aanbestedende overheid heeft het recht om de straffen even vaak toe te passen als:

- de inbreuk is gepleegd;
- er werknemers zijn die het voorwerp uitmaken van de inbreuk.

Bij herhaling van een bepaalde inbreuk, eventueel op een andere plaats, wordt de straf vermenigvuldigd met het aantal keer dat die inbreuk werd vastgesteld.

- a) Voor inbreuken op de wets- en reglementsbepalingen betreffende de veiligheid op de bouwplaatsen en het signaleren van werkzaamheden en verkeersbelemmeringen op de openbare weg en voor inbreuken op de voorgeschreven maatregelen in verband met verkeershinder en toegankelijkheid van de aangrenzende eigendommen, worden de straffen zoals bepaald in §2 verdubbeld.
- b) Voor inbreuken betreffende het gebruik van het zichtverbeterend systeem: de speciale straf bedraagt 250 EUR per overtreding per voertuig.
- c) Voor elke niet vervangen eenheid (plant, levend materiaal zoals uitschietend rijshout e.a.) wordt een straf toegepast ten belope van het vijfvoudige van de eenheidsprijs der inschrijving van die betrokken eenheid (plant, levend materiaal zoals uitschietend rijshout e.a.) en dit voor zover geen ambtshalve maatregelen worden toegepast.
- d) Voor het niet of slecht uitvoeren van onderhoudsbeurten van groenvoorzieningen

Wanneer de leidend ambtenaar vaststelt dat bepaalde onderhoudswerken niet of slecht uitgevoerd zijn, zal vanaf de datum vermeld in het proces-verbaal de volgende straf worden toegepast:

- voor de periode van 1 april tot 31 oktober: 1/24 of 1/36 van de raming van het geheel van de onderhoudswerken hetzij¹ EUR per week, wanneer de waarborgtermijn respectievelijk 2 of 3 jaar bedraagt. Indien het beperkt blijft tot één of meerdere posten van de onderhoudswerken zal deze straf beperkt blijven tot een deel van deze raming volgens het aantal posten;
- voor de periode van 1 november tot 31 maart: 1/24 of 1/36 van de raming van het geheel van de onderhoudswerken hetzij 1 EUR per maand, wanneer de waarborgtermijn respectievelijk 2 of 3 jaar bedraagt. Indien het beperkt blijft tot één of meerdere posten van de onderhoudswerken zal deze straf beperkt blijven tot een deel van deze raming volgens het aantal posten.

De straf zal van de eerstvolgende onderhoudsstaat worden afgehouden. Zo het bedrag van de onderhoudswerken niet volstaat, zal de straf van de borgsom worden afgehouden.

---

¹ Dit bedrag wordt vermeld in de opdrachtdocumenten, zo niet geldt 1/24 of 1/36 van de bedragen van het geheel van de onderhoudswerken volgens de offerte, wanneer de waarborgtermijn respectievelijk 2 of 3 jaar bedraagt.

Afhankelijk van de periode zal om de week, respectievelijk om de maand vanaf de datum van het proces-verbaal de straf herhaald worden indien de onderhoudswerken nog niet of onvolledig zijn uitgevoerd.

Het spreekt vanzelf dat het toepassen van een straf een supplementaire maatregel is, en dat de niet of slecht uitgevoerde onderhoudswerken eveneens niet zullen betaald worden volgens de desbetreffende post van de opmetingsstaat.

- e) Voor het slecht uitvoeren van onderhoud van en langs een waterloop worden de volgende speciale straffen toegepast:
- voor het onherstelbaar beschadigen of onrechtmatig vellen of rooien van houtgewas: 12,50 EUR per boom of struik;
  - voor het afgraven of afschrapen van taluds: 12,50 EUR per m²;
  - voor het niet treffen van de nodige maatregelen vermeld onder **13-1.1.2.15**: 250 EUR per overtreding;
  - voor het niet stipt opvolgen van een voorgeschreven verplichte uitvoeringswijze voor de ruimingswerken, volgens **13-1.1.2.1**: 250 EUR.
- f) Voor het slecht uitvoeren van rioleringswerken worden de volgende speciale straffen toegepast:
- voor het leggen van buizen of kokers zonder drooghouden van de sleuf: 62,50 EUR;
  - voor het leggen van buizen zonder rekening te houden met de minimaal en maximaal toegelaten sleufbreedten: 62,50 EUR;
  - voor het plaatsen van inspectieputten zonder drooghouden van de bouwput: 62,50 EUR;
  - voor het aanvullen van de sleuven niet-overeenkomstig de bepalingen van **7-1.1.2.6** of **7-5.1.2.6**: 62,50 EUR;
  - voor het omhullen van buizen en het aanvullen van sleuven niet overeenkomstig de bepalingen van **7-1.3.5** t.e.m. **7-1.3.7**: 62,50 EUR per inbreuk.

Art. 55   Schadevergoeding voor schorsingen op bevel van de aanbestedende overheid

Iedere onderbreking van de werken door toedoen van de aannemer (bijvoorbeeld het gebruik van geweigerde of niet-gekeurde materialen, gebrekkige uitvoering, inbreuken tegen de bepalingen en voorwaarden van het contract, vastgelegd overeenkomstig artikel 44 §2), kan in geen geval aanleiding geven tot een termijnsverlenging of het toekennen van een schadevergoeding.

Art. 64   Opleveringen

Indien de opdrachtdocumenten voor de werken die moeten aangevat worden, nadat andere werken van de opdracht geheel of gedeeltelijk zijn uitgevoerd, een afzonderlijke uitvoeringstermijn voorschrijven, dan worden deze werken afzonderlijk opgeleverd.

Afdeling 11   Algemene betalingsvoorwaarden

Art. 66   Betalingen

Tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten worden de werken betaald in maandelijkse betalingen in mindering.

De aanvangsdatum van die maandelijkse afbetalingsperiodes blijft onveranderd gedurende de hele aanneming. Als die aanvangsdatum niet is vastgelegd bij het aanvangsbevel, geldt de eerste dag van de maand.

De staten van de uitgevoerde onderhoudswerken van de beplantingswerken tijdens de waarborgperiode slaan op driemaandelijkse perioden, die vervallen op de datum van een maand, welke overeenstemt met de datum van de voorlopige oplevering.

De door de aannemer ingediende gedetailleerde staat van de werken is opgesteld volgens de norm NBN B06-006, met een bijkomende kolom voor genormaliseerde posten.

Een post tegen een globale prijs wordt betaald in verhouding tot het uitgevoerde gedeelte. Voor posten tegen vermoedelijke hoeveelheid (VH) of tegen vaste (forfaitaire) hoeveelheid (FH) komen alleen die hoeveelheden voor betaling in aanmerking die volledig zijn uitgevoerd.

Elk berekend totaal bedrag wordt in voorkomend geval afgerond naar de hogere of lagere decimaal al naargelang de derde decimaal minstens 5 of minder bedraagt.

Art. 69 Intrest voor laattijdige betaling

Er wordt uitdrukkelijk afgeweken van de bepalingen van art. 1254 van het Burgerlijk Wetboek inzake de toerekening van de betalingen. Elke betaling wordt dan ook bij voorrang toegerekend op de hoofdsommen, en pas daarna op de interesten.

Art. 71 Kortingen wegens minderwaarde

In het algemeen is de korting wegens minderwaarde de som van specifieke kortingen wegens minderwaarde voor de onderscheiden afwijkingen.

De korting wegens minderwaarde wordt niet aangerekend indien ze lager is dan 50,00 EUR.

Indien een specifieke korting wegens minderwaarde berekend wordt op basis van de resultaten van een tegenproef op grond van een dubbel aantal stalen en proefstukken, dan wordt de specifieke korting wegens minderwaarde berekend voor de beide resultaten. De resulterende specifieke korting wegens minderwaarde is het rekenkundig gemiddelde van de twee specifieke kortingen wegens minderwaarde.

Voor de a posteriori uitgevoerde technische keuring worden die specifieke kortingen wegens minderwaarde voor sommige afwijkingen bepaald door formules gegeven in de technische bepalingen van onderhavig standaardbestek en eventueel bijzonder bestek.

Wanneer afwijkingen op de kwaliteit, het gewicht, de afmetingen en de andere criteria tot beoordeling van het voor keuring aangeboden product of werk worden vastgesteld, is de aanbestedende overheid gerechtigd die formules toe te passen voor zover:

- de afwijkingen, volgens het oordeel van de aanbestedende overheid, onbelangrijk zijn en geen ernstige tekortkomingen bij het gebruik, het verwerken en ten aanzien van de levensduur zouden kunnen teweegbrengen;
- de korting wegens minderwaarde voor het voor keuring aangeboden product of werk in een deelvak of een vak, 100 percent van de offerteprijs ervan niet overschrijdt.

Zo niet wordt het voor keuring aangeboden product of werk door de aanbestedende overheid geweigerd.

Indien de meetmethode in de opdrachtdocumenten afwijkt van die van het standaardbestek, worden de in de formules voorziene eenheden vervangen door de in de opdrachtdocumenten bepaalde eenheden.

Afdeling 12   Rechtsvorderingen

Art. 73 Bevoegde rechtbank

Elke rechtsvordering van de opdrachtnemer wordt ingesteld bij een Nederlandstalige Belgische rechtbank, behoudens ingeval van een vordering tot tussenkomst in een bestaand geding.

Hoofdstuk 3   Specifieke bepalingen opdrachten voor werken

Afdeling 1   Bepalingen toepasselijk op alle opdrachten voor werken

Art. 76 Uitvoeringstermijnen

Dit artikel wordt volledig vervangen door de volgende bepalingen:

§1 De uitvoeringstermijn kan betrekking hebben op de volledige opdracht. De opdracht kan ook uit verschillende delen of fasen bestaan, ieder met een eigen uitvoeringstermijn en een eigen bedrag. Indien de opdracht niet uit delen of fasen bestaat kunnen de opdrachtdocumenten bovendien gedeeltelijke uitvoeringstermijnen bepalen die al dan niet bindend zijn.

§ 2 Behoudens voor de gedurende de winter gegunde werken en waarvan de uitvoering tot het gunstige seizoen moet worden uitgesteld, dienen de werken te worden aangevat tussen de dertigste en vijfenzeventigste kalenderdag volgend op de dag van de sluiting van de opdracht.

Er moet een minimum van dertig kalenderdagen verlopen tussen het zenden van de brief waarbij de aanvang van de werken wordt vastgesteld (aanvangsbevel) en de effectieve datum van de aanvang.

Deze bepaling geldt echter niet

- in geval van dringendheid;
- voor elke andere dan de eerste fase of het eerste deel van eenzelfde opdracht;
- voor de opdrachten die volgen op een eerste opdracht, gesloten met dezelfde aannemer op basis van een raamovereenkomst.

De aannemer is verplicht de werken op de dag die hem werd meegedeeld aan te vangen en deze regelmatig voort te zetten zodat zij volledig binnen de in de opdrachtdocumenten gestelde uitvoeringstermijn zullen voltooid zijn

§3 De aannemer heeft het recht de verbreking van de opdracht te eisen wanneer de aanbestedende overheid de aanvangsdatum niet heeft vastgesteld na het verstrijken van de honderdvijftigste dag na het sluiten van de opdracht.

De rechten van de aannemer vervallen indien hij hiervan binnen de dertig kalenderdagen na de dag van het verstrijken van deze termijn, geen gebruik maakt. Hij moet hieromtrent zijn wil uitdrukkelijk en bij ter post aangetekende brief aan de aanbestedende overheid doen kennen.

Ingeval van bezaaiings- en/of beplantingswerken is de aanbestedende overheid gerechtigd, i.p.v. de aanvang van de werken binnen de hiervoor gegeven perken vast te stellen vóór het gunstige seizoen, de uitvoering van de werken uit te stellen tot het gunstige seizoen.

De aanbestedende overheid is eveneens gerechtigd i.p.v. de aanvang van de werken binnen de hiervoor gegeven perken vast te stellen laat op het gunstige seizoen, de uitvoering van de werken uit te stellen tot het eerstvolgende gunstige seizoen, dit is:

- voor bezaaiingswerken volgens **11-8.1.1.3**, **11-8.3.2.3.A** en **11-8.4.1.3.A** van 1 augustus tot en met 15 oktober en van 16 maart tot en met 15 juni;
- voor beplantingswerken van planten met naakt wortelgestel volgens **11-10.2.1.2**, **11-10.3.1.2.D**, **11-10.4.1.2.D**, **11-10.5.1.2.D** en **11-10.6.1.2.D** van 1 november tot en met 15 april;
- voor beplantingswerken van planten met kluit of in container volgens **11-9.4.1.2.B**, **11-10.3.1.2.D**, **11-10.4.1.2.D** en **11-10.6.1.2.D** van 15 september tot en met 15 mei.

Indien de opdrachtdocumenten voor bezaaiings- en/of beplantingswerken, die moeten aangevat worden nadat andere werken van de opdracht geheel of gedeeltelijk zijn uitgevoerd, een afzonderlijke uitvoeringstermijn voorschrijven, stelt de aanbestedende overheid de aanvang van de bezaaiings- en/of beplantingswerken vast ten laatste op de datum dat de eraan voorafgaande werken volledig zijn voltooid. Wanneer deze datum evenwel vóór het gunstige plantseizoen of laat op het gunstige seizoen valt (zie **11-8.1.1.3**, **11-8.3.2.3.A**, **11-8.4.1.3.A**, **11-9.4.1.2.B**, **11-10.2.1.2**, **11-10.3.1.2.D**, **11-10.4.1.2.D**, **11-10.5.1.2.D** en **11-10.6.1.2.D**), is de aanbestedende overheid gerechtigd de uitvoering uit te stellen tot het eerstvolgende gunstige seizoen.

Weerverletdagen

Om als dagen, zoals bedoeld in artikel 76, § 4, 4° KB Uitvoeringsregels, te kunnen worden aanvaard, moet de aannemer maandelijks een lijst van de voorgekomen dergelijke dagen indienen. Deze lijst moet bij de aanbestedende overheid op straffe van niet-ontvankelijkheid toekomen ten laatste de 15de dag van de maand die volgt op deze waarin deze dagen zijn voorgekomen. Wanneer een dagboek der werken verplicht is, worden deze gegevens hierin opgenomen.

Voor dringende herstellingswerken zijn de bepalingen betreffende “dagen waarop niet kan gewerkt worden wegens het slecht weer” niet van toepassing.

Werkprogramma

Uiterlijk een maand na de betekening van de goedkeuring van zijn offerte bezorgt de aannemer het volledige werkprogramma betreffende de gehele aanneming.

Voor alle opdrachten vanaf de klasse 7 van de erkenning der aannemers wordt dit programma opgemaakt volgens de methode “Program Evaluation and Review Technique” (PERT).

Dit programma bevat:

1. het netwerk (grafische voorstelling) met opgave van:
  - de genummerde werkzaamheden (handelingen);
  - de beschrijving van de werkzaamheden;
  - de onderlinge verbanden tussen de werkzaamheden;
  - de kritieke weg.
2. een tabel (checklist) die weergeeft:
  - het werk (nummer en beschrijving);
  - de voorgestelde duur, waarbij de termijnen in werkdagen zijn uitgedrukt (voor een totale termijn N uitgedrukt in kalenderdagen, wordt aangenomen dat hij overeenstemt met een aantal werkdagen gelijk aan $N \times 0,7$ (naar beneden afgerond op de eenheid));
  - de data – ten vroegste en ten laatste – van het begin en het einde van de werkzaamheden;
  - de totale speling.
3. het in GANTT-diagram omgezet netwerk met aanduiding van de kritieke werkzaamheden, van de speling en van een klassering van de werkzaamheden eigen aan de voornaamste eventuele onderaannemers.
4. zodra het dienstbevel gegeven is, wordt de tabel aangevuld met kalenderkenmerken.
5. eventueel een verklarende nota.

Het in te dienen PERT-netwerk omvat ten minste zoveel werkzaamheden als er posten in de opmetingsstaat voorkomen die een invloed kunnen uitoefenen op de uitvoeringstermijn, met, zo nodig, ondergeschikte netwerken die de voornaamste werkzaamheden nader omschrijven (kunstwerken, wegenwerken, waterbouwkundige werken).

Op verzoek van de leidend ambtenaar wordt het netwerk, na zijn eerste voorlegging, herkend volgens zijn aanwijzingen. Indien de leidend ambtenaar het nodig acht, dient de aannemer eveneens de omzetting van het PERT-netwerk in potentiële voorstelling in.

Aangezien de aannemer dit programma moet bijhouden tijdens de hele duur van de aanneming, met een bijwerking iedere maand en bij iedere toevallige belangrijke wijziging in de afwikkeling der werken, omvat het in te dienen PERT-netwerk de werkzaamheden die de uitvoeringstermijn beïnvloeden, met, zo nodig, ondergeschikte netwerken die de werkzaamheden nader omschrijven door het lokaliseren van de bouwwerken.

Voor iedere bijwerking dient de aannemer een nieuw GANTT-diagram in.

Al de documenten worden in vier exemplaren ingediend.

Voor de overige opdrachten van werken (t.e.m. erkenningsklasse 6) volstaat een korte planning volgens de GANTT-diagrammen of staafdiagram, met een gedetailleerde postomschrijving.

Elke planning is bij te werken wanneer nodig en ter goedkeuring voor te leggen minstens 15 kalenderdagen voor de bewuste periode.

Art. 79   Organisatie van de bouwplaats

1.   Installaties van concessiehoudende en/of nutsmaatschappijen

Voor de te nemen maatregelen en op te vragen inlichtingen bij grondwerken verwijzen wij naar de website van het Kabel en Leiding Informatie Portaal (KLIP): zie www.klip.be.

De aannemer is verplicht:

- alle nodige maatregelen en voorzorgen te nemen om schade aan deze installaties te voorkomen. Om precies te zijn wint hij de nodige inlichtingen in over de aanwezigheid van de installaties (ondergrondse en bovengrondse kabels en leidingen, verlichtingsinstallaties en verlichte verkeerssignaleringsinstallaties en het toebehoren ervan, enz.) en over de ligging ervan;
- tijdig zowel aan de aanbestedende overheid als aan de concessiehouder en/of nutsmaatschappijen de perioden mee te delen waarin de voorlopige en definitieve verleggingen moeten plaatshebben en hun zijn werkschema te verantwoorden;
- in alle geval de nodige maatregelen te nemen om te zorgen voor de coördinatie van zijn werken met die van de concessiehouder en/of nutsmaatschappijen.

Tijdens de coördinatievergadering dient een duidelijke planning (met data) te worden vastgesteld en het is de taak van de aannemer om deze op te volgen. Indien de gemaakte afspraken door de nutsmaatschappijen niet worden nagekomen, dient dit zo snel mogelijk gemeld te worden aan de bouwheer zodat door deze de nodige acties naar de nutsmaatschappijen toe kunnen genomen worden. De kosten van verlegging van de diverse installaties zijn niet voor rekening van de aannemer, behalve indien de verleggingen enkel noodzakelijk zijn om de aannemer in staat te stellen een door hem vrij gekozen bijzondere uitvoeringsmethode toe te passen.

Enkel de peilingen die uitgevoerd worden in opdracht van de leidend ambtenaar of zijn afgevaardigde, zijn voor rekening van de aanbestedende overheid. De aannemer dient voorafgaandelijk een lijst van deze plaatsen voor goedkeuring voor te leggen.

2. Geodetische palen en waterpasverkenmerken

Voor ieder werk dat een mogelijke oorzaak van schade of stoornis kan zijn, waarop door de aanbestedende overheid de aandacht van de aannemer is gevestigd of dat bij de uitvoering als zodanig blijkt, geeft de aannemer, ten minste vijftien kalenderdagen voordat met het uitvoeren van dat werk begonnen wordt, schriftelijk bericht tegen ontvangstbewijs aan:

Nationaal Geografisch Instituut
Abdij ter Kameren 13
1050 Brussel

3. Grenspalen en merktekens

De aannemer zorgt ervoor dat de te behouden bakens, grenspalen en merktekens waarop zijn aandacht gevestigd werd, onaangeroerd blijven. Op minder dan een halve meter ervan worden de eventuele werken verplicht met handgereedschap verricht. Wanneer de aannemer op andere bakens, grenspalen of merktekens stuit, dient hij onmiddellijk de werken in de nabijheid ervan stop te zetten en de aanbestedende overheid om uitsluitel te vragen.

Indien voorzien in de opdrachtdocumenten zal de aannemer vóór de aanvang der werken alle grenspalen opzoeken, die zich bevinden op de betreffende percelen binnen de zone der werken. Hij neemt hiervoor contact op met de betrokken eigenaars.

Tenzij anders vermeld in de opdrachtdocumenten omvat de zone der werken:

- de zone ingenomen door de werken;
- de voorziene werkzone.

De aannemer laat door een landmeter-expert een verslag en een plan opmaken met de aanduiding en vastlegging van de gevonden grenspalen. De gevonden grenspalen worden vastgemeten met meetcijfers aan drie vaste punten, voorkomend op het grondplan van de bestaande toestand.

Indien er geen drie vaste punten gevonden worden binnen een straal van 50 m, dan worden de respectieve coördinaten van de grenspalen op het plan vermeld. De coördinaten worden ingemeten t.o.v. de ter plaatse aanwezige polygoonpunten.

Voor de percelen waar grenspalen ontbreken, legt de aannemer een door de betrokken eigenaars voor akkoord getekende verklaring voor waaruit de afwezigheid van deze palen blijkt.

Hij duidt de gevonden palen (genummerd) op het plan aan evenals de namen van de verschillende eigenaars en de scheidingen waar geen grenspalen gevonden werden.

Het volledig dossier wordt vóór de datum vermeld in het bevel van aanvang in twee exemplaren aan de aanbestedende overheid overgelegd.

Tenzij anders vermeld in de opdrachtdocumenten zijn het opstellen en voorleggen van voormelde bescheiden een last van de aanneming.

Wanneer tijdens de uitvoering van de werken te behouden grenspalen uitgegraven of weggenomen worden, dienen deze herplaatst door een landmeter-expert op kosten van de aannemer. De landmeter herplaatst deze palen in het bijzijn van de betrokken eigenaars en stelt een proces-verbaal van de herafpaling op, dat hij door de betrokken eigenaars laat ondertekenen. Na uitvoering van deze werkzaamheden, laat hij dit proces-verbaal van herafpaling registreren en maakt hij een kopie ervan over per aangetekend schrijven aan de betrokken eigenaars en de aanbestedende overheid der werken.

Wanneer in de opdrachtdocumenten voorzien wordt in het voorlopig wegnemen, terugplaatsen en/of verplaatsen van grenspalen in het kader van de uitvoering der werken, wordt dezelfde procedure gehandhaafd als hierboven vermeld, met dien verstande dat de hiertoe vereiste kosten (per grenspaal) aan de aannemer vergoed worden aan de hand van de post hiertoe opgenomen in de samenvattende opmeting.

4. Veiligheid en hygiëne

De opdrachtnemer stelt de wettelijke en reglementaire veiligheidsuitrustingen ter beschikking van de ambtenaren belast met het toezicht op de werken, zowel in de werkplaats, een laboratorium als op de bouwplaats.

Voor zover als nodig wordt de aandacht van de aannemer gevestigd op artikel 2 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 10 februari 2011 van het Paritair Comité van het Bouwbedrijf, algemeen bindend verklaard door het KB van 4 oktober 2011 (BS 22 november 2011 waardoor de aannemer instaat voor de melding van de werken van deze aanneming aan het Nationaal Actiecomité voor Veiligheid en Hygiëne in het Bouwbedrijf, met huidig adres: St. Jansstraat 4 te 1000 Brussel.

De inlichtingen moeten voor de aanvang van de werken verstrekt worden.

5. Verkeersomlegging

De opdrachtdocumenten geven aan of de omlegging van het verkeer verplicht is. In dit geval is in de opmeting een afzonderlijke post voorzien voor de signalisatie van de omlegging en wordt een omleggingsplan bij de opdrachtdocumenten gevoegd. In alle andere gevallen is de signalisatie van de door de aannemer gevraagde omlegging ten laste van de aannemer.

6. Verkeersveiligheid en signalisatie

Toegang tot de aangrenzende eigendommen en handhaving van het voetgangersverkeer

In alle gevallen is de aannemer verplicht om alle nodige maatregelen te nemen om de toegang tot de aangrenzende eigendommen en om het voetgangersverkeer te handhaven.

Afhankelijk van de aard van de werken en de ligging van de bouwplaats kunnen de maatregelen omvatten: het begaanbaar houden van de voetpaden, het overbruggen van de sleuven, het maken van voorlopige toegangen, het proper houden van het openbaar domein, het stapelen van de materialen. Deze maatregelen worden verder beschreven in de opdrachtdocumenten.

Signalisatie

De signalisatie van de werken moet in overeenstemming zijn met het ministerieel besluit van 7 mei 1999 betreffende het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg (BS 21 mei 1999) en met de algemene omzendbrief nopens de wegsignalisatie en de latere aanvullingen ervan.

Alvorens het plaatsen van de signalisatie, moet de aannemer altijd beschikken over:

- de nodige toelatingen in overeenstemming met artikel 78.1.1 van het KB van 1 december 1975 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg (BS 9 december 1975);
- de toelating voorzien in het MB van 7 mei 1999 betreffende het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg (BS 21 mei 1999);
- het akkoord van de wegbeheerder.

De aannemer blijft in alle geval aansprakelijk voor de gehele signalisatie van de werken.

Verwijderen van signalisatie

Buiten de werkuren, zowel 's avonds als tijdens de weekends, en telkens als het werk op de bouwplaats gedurende een bepaalde periode onderbroken wordt, moet in overleg met de aanbestedende overheid de signalisatie die niet absoluut noodzakelijk is voldoende afgedekt of weggenomen worden.

Binnen de 24 uren na beëindiging van de werken, zal de aannemer de signalisatie van de bouwplaats met inbegrip van de borden tot aanduiding van de bouwplaats (bord van de bouwheer) verwijderen van het openbaar domein. Indien hieraan niet wordt voldaan, zullen deze worden verwijderd door toedoen van de aanbestedende overheid. De kostprijs hiervan wordt forfaitair vastgesteld op 500,00 euro per bord en 25,00 euro per baken. Deze sommen worden afgehouden bij de afrekening van de werken.

7. Beplantingen en beplantingswerken

De aannemer treft bovendien op zijn volle verantwoordelijkheid en op zijn kosten al de maatregelen die onontbeerlijk zijn om de bescherming, de instandhouding en de integriteit van de bestaande beplantingen te verzekeren, alsook, wanneer de opdracht ook bezaaiings- en/of beplantingswerken bevat, al de maatregelen ter bestrijding van onkruid, insecten en schadelijke dieren, op de plaatsen waar deze werken worden uitgevoerd, voor zover de eigenaar van het domein hiertoe wettelijk verplicht is.

Te nemen maatregelen bij eventuele beschadiging:

1. Schors

Beschadiging van schors is slechts toegelaten indien ze bij om het even welke wijze van uitvoeren onvermijdelijk is.

In voorkomend geval worden onmiddellijk:

- de wonden met een scherp en zuiver snoeimes bijgesneden tot een ovale vorm verkregen wordt met gladde randen en scherpe, in de lengterichting van de stam of de tak uitlopende punten;
- de wonden worden ingestreken met een zwamdodend wondafdekmiddel.

De hierboven beschreven behandeling is voor rekening van de aannemer.

2. Wortelgestel

Beschadiging van het wortelgestel is slechts toegelaten binnen een sleuf met de minimaal vereiste afmetingen voor het uitvoeren van de werken.

In voorkomend geval worden onmiddellijk:

- de beschadigde wortels afgehakt met een scherpe zuivere bijl;
- de gemaakte wonden met een scherp en zuiver snoeimes glad bijgesneden en ingestreken met een zwamdodend wondafdekmiddel;
- snoeiwerken aan de kroon verricht overeenkomstig de beschrijving paragraaf 3. hieronder indien het evenwicht tussen de kroon en het wortelgestel ingevolge de beschadiging van het wortelgestel verbroken is.

De hierboven beschreven behandeling is voor rekening van de aannemer.

3. Takken

Beschadiging van takken is slechts toegelaten indien ze wegens het toegestane materieel onvermijdelijk is. In voorkomend geval worden de beschadigde takken onmiddellijk gesnoeid

volgens de richtlijnen van de leidend ambtenaar. Hierbij wordt voorkomen dat de kroon bij het verwijderen van de takken verder beschadigd wordt.

Het snoeien omvat bovendien het glad bijsnijden van de wonden met een scherp en zuiver snoeimes en het instrijken van deze wonden met een zwamdodend wondafdekmiddel.

De hierboven beschreven behandeling is voor rekening van de aannemer.

4. Zwamdodend wondafdekmiddel

Het zwamdodend wondafdekmiddel moet voldoen aan de desbetreffende reglementen.

5. Schadevergoeding

Als de uitvoering niet volgens de bovenstaande bepalingen is gebeurd, is de aanbestedende overheid gerechtigd van de aannemer een vergoeding te eisen voor de blijvende schade waarvan de schuld hem geweten kan worden. Om de juiste omvang ervan te kunnen vaststellen beschikt de aanbestedende overheid over een termijn van drie jaar na de vaststelling van niet-conforme uitvoering.

8. Werken aan onbevaarbare waterlopen

Alvorens de werken aan te vatten is de aannemer ertoe gehouden peilingen te verrichten om na te gaan of het peil van de funderingen van de kunstwerken en muren langs of dwars over de waterloop voldoet, zodat de uitvoering van de werken zonder gevaar voor die constructies kan gebeuren. Indien er gevaar bestaat voor de constructies, meldt hij de leidend ambtenaar bij ter post aangetekende brief het resultaat van de peilingen en wacht diens beslissing af.

De aannemer draagt er zorg voor dat de omliggende percelen zo weinig mogelijk hinder van de uit te voeren werken ondervinden. Hij draagt er in het bijzonder zorg voor dat het vee niet kan uitbreken. De percelen moeten in alle omstandigheden op een redelijke manier bereikbaar blijven voor de grondgebruikers. Alle schade berokkend aan de percelen, de gewassen of het vee ten gevolge van het tijdelijk ontbreken van afsluitingen is voor rekening van de aannemer.

De aannemer moet zich houden aan de bepalingen van het artikel 17 van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, aangevuld met de bepalingen van het decreet van de Vlaamse Raad van 21 april 1983.

De eventuele schadeloosstelling die overeenkomstig de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen door de aangelanden, de gebruikers en de eigenaars van de kunstwerken op de waterlopen van de aannemer kan worden gevorderd voor het dekken van schade aan beplantingen, afsluitingen, enz. en die ontstaat ten gevolge van het innemen van een werkzone waarvan de aannemer zelf de grootte bepaalt, dient begrepen te zijn in de totale prijs van zijn bieding, behalve in het geval de opdrachtdocumenten een post "cultuurschade" of een andere regeling bevat.

Voor de post "cultuurschade" dient de aannemer zelf een totale som in te vullen die hij denkt nodig te zullen hebben voor het uitbetalen van vergoedingen aan aangelanden. Indien de opdrachtdocumenten het niet anders bepalen, zullen die vergoedingen worden uitbetaald, waarvoor de aannemer het bewijs van betaling aan de benadeelden kan voorleggen. De totale tussenkomst van de aanbestedende overheid in de uit te betalen schadevergoedingen bedraagt ten hoogste de som vermeld onder de post "cultuurschade".

Art. 80 §2 Wijzigingen aan de opdracht

Door zijn offerte aanvaardt de aannemer de toepassingsregels van CMK-2003 – Kostenschaal voor aannemersmateriaal, zoals vastgesteld in de omzendbrief MOW/2006/01 (BS 6 oktober 2006) voor het berekenen van de uurkosten van aannemersmateriaal bij het opstellen van verrekeningen, schadeclaims en herzieningen van de overeenkomst.

Art. 82 §2 Tegenproeven

Indien de resultaten van de controles en de proeven op tegensprekelijke wijze bekomen zijn, dan kunnen de resultaten niet aangevochten worden.

De tegenproef gebeurt altijd op grond van een dubbel aantal stalen en proefstukken dan het aantal waarop de aangevochten proef werd verricht.

De partijen hebben geen verplichting om hun keuze van het laboratorium vooraf kenbaar te maken.

Teneinde representatief te zijn, moeten de kenmerken van de monsters en proefstukken voor de tegenproef, zoveel mogelijk deze van de monsters en proefstukken voor de oorspronkelijke proef benaderen. Derhalve moet bij bemonstering in situ, de monsterneming voor de tegenproef verricht worden binnen een straal van 1 meter van de plaatsen waar de monsters voor de oorspronkelijke proef werden genomen.

Art. 83   Dagboek van werken

Een dagboek van de werken moet bijgehouden worden op de bouwplaats. Zo nodig wordt een dagboek van de werken bijgehouden voor de verschillende delen van de bouwplaats.

De opdrachtnemer levert daartoe:

- een automatische stempel die de volgende vermeldingen bevat:
  - de naam van de aanbestedende overheid;
  - het besteknummer;
  - de titel van het bestek;
  - de naam van de opdrachtnemer.
- een dagboek met vier zelfdoorschrijvende bladen per dag.

Verder levert de opdrachtnemer aan het toezichthoudend personeel van de aanbestedende overheid, van zodra er materieel op de bouwplaats wordt ingezet, een fiche met de technische kenmerken van het ingezet materieel.

Indien de aanbestedende overheid erom verzoekt, stelt de opdrachtnemer, naast het dagboek van de werken op de bouwplaats, ook een dagboek van de werken ter beschikking in de constructiewerkplaats.

Dit dagboek en de eventuele aantekeningen worden opgesteld in de vorm en volgens een werkwijze die te bepalen is door de aanbestedende overheid.

De uitvoering van de grondwerken wordt volgens de aard van de werken genoteerd in een dagboek van de grondwerken (dagrapportering), dat als bijlage gevoegd wordt bij het dagboek van de werken. In de dagrapportering moeten alle rapporten, attesten en verklaringen worden verzameld.

Art. 84   Aansprakelijkheid van de aannemer

Door zijn offerte aanvaardt de inschrijver dat de uniforme methode voor waardebeoordeling van straat-, laan- en parkbomen behorend tot het openbaar domein, zoals beschreven in 2-10, als basis zal dienen voor de berekening van schade veroorzaakt aan bomen van het openbaar domein ingevolge zijn werken in de omgeving van bomen.

Meer informatie over de waardebeoordeling van bomen kan gevonden worden op volgende website: <http://www.vvog.info/default.asp?page=44>.

Art. 86   Vertragingsboetes

Het niet in acht nemen van de gedeeltelijke uitvoeringstermijnen, die dwingend zijn volgens **13-1.1.2.1**, wordt bestraft door een speciale straf van 250 EUR per niet uitgevoerde post of per niet volledig uitgevoerde post.

Indien de maaiingen niet voltooid zijn binnen de voorgeschreven termijn, vastgesteld in artikel 76 wordt een straf toegepast van 12,50 EUR per kalenderdag vertraging. Deze boete wordt, per opdracht, beperkt tot het voorziene bedrag voor één maaibeurt.

Art. 90 Vondsten tijdens de werken

Onverminderd de bepalingen inzake toevalsvondsten van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium (BS 15 september 1993) moet de aannemer iedere vondst van enig archeologisch belang die aangetroffen is tijdens het graaf- en slopingswerk binnen drie dagen ter kennis te brengen van de aanbestedende overheid en aan de diensten bevoegd voor het onroerend erfgoed.

De aannemer laat bij archeologische vondsten tijdens het werk de personeelsleden van de diensten bevoegd voor onroerend erfgoed en de door deze diensten opgeroepen deskundigen of met een opdracht gemandateerde medewerkers toe op het werk te komen.

Als archeologische vondsten op het werk worden aangetroffen, kan de aanbestedende overheid in afspraak met of onder toezicht van voormelde diensten de aannemer opdragen de voorlopige werken te verwezenlijken om de uitvoering van het terreingebonden archeologisch onderzoek mogelijk te maken en te vergemakkelijken.

De vergoeding voor deze voorlopige werken wordt in overleg tussen de aannemer en de aanbestedende overheid overeengekomen.

Wanneer de diensten bevoegd voor onroerend erfgoed in overleg met de aanbestedende overheid met het oog op het terreingebonden archeologisch onderzoek extra werken noodzakelijk acht, moet de aannemer voormelde diensten laten beschikken over het personeel en het materiaal dat nodig is voor het verrichten van het wenselijk geacht onderzoek. Het arbeidsloon voor dat onderzoek en, ingeval daarvoor gespecialiseerd materiaal wordt gebruikt, de netto-kosten van dat materiaal, worden door de aanbestedende overheid aan de aannemer vergoed.

Art. 93 Opleveringen en waarborg

Werken die niet voor oplevering worden aanvaard

De aanvangsdatum van de slopings- en herbouwwerken wordt in het proces-verbaal van niet-oplevering door de aanbestedende overheid vastgesteld.

De termijn begrepen tussen deze aanvangsdatum en de datum van voltooiing van de gezamenlijke werken wordt niet in aanmerking genomen voor de eventuele toepassing van de artikel 86 AUR voorziene boete voor laattijdige uitvoering.

De einddatum van deze slopings- en herstellingswerken moet bij ter post aangetekende brief door de aannemer meegedeeld worden.

Waarborgtermijn

Indien de opdrachtdocumenten geen waarborgtermijn vooropstellen, wordt hij gesteld op:

- 6 jaar voor voorgevormde markeringen uit kunststof;
- 5 jaar voor verticale verkeerstekens;
- 3 jaar voor werken op hoofdwegen, primaire wegen, secundaire wegen, voor groenaanleg, voor natuurtechnische werken aan waterlopen met levende materialen (met inbegrip van uitschietend rijshout e.d.) en voor thermoplastische en koudplastische markeringen (ook voorgevormde);
- 2 jaar voor werken op lokale wegen en vrijliggende fietspaden, alsook op landbouwwegen en verbeteringswerken aan onbevaarbare waterlopen;
- 1 jaar voor verfmarkeringen;
- geen waarborgtermijn voor ruimingswerken aan onbevaarbare waterlopen; de voorlopige oplevering valt samen met de definitieve;
- 1 jaar voor alle andere werken.

Op herstellingen die plaats hebben minder dan één jaar voor het verstrijken van de waarborgperiode van de opdracht, wordt een nieuwe waarborgtermijn toegepast zoals vastgesteld in het proces verbaal van de aanbestedende overheid.

De aanbestedende overheid kan het aandeel van de borgtocht dat als garantie blijft tot het verstrijken van die bijkomende waarborgperiode bepalen in verhouding tot het belang van de herstelling.

Art. 95   Betalingen

Algemeen

Zowel voor de betalingen in mindering, de betaling van het saldo als de eenmalige betaling van de opdrachtsom dient de opdrachtnemer een gedateerde en ondertekende schuldvordering in te dienen die steunt op een gedetailleerde staat van de werken.

Onder “betaling van het saldo van de opdracht” of “de eindvereffening” wordt verstaan de laatste betaling van de in de opmeting opgenomen uitgevoerde werken, als zodanig door de aanbestedende overheid aangegeven, met uitzondering van die werken die tijdens de waarborgtermijn moeten worden uitgevoerd.

Enkel de prestaties die zijn uitgevoerd overeenkomstig bovenvermelde bepalingen en die niet zijn geweigerd komen in aanmerking voor opname in de staat van de werken. Anderzijds houdt de opname in deze staat niet in dat de desbetreffende werken zouden aanvaard zijn. Immers, de proefuitslagen die op het ogenblik van het opstellen van de vorderingsstaat nog niet gekend zijn of waarover nog geen beslissing is getroffen kunnen later eventueel, ofwel een weigering, ofwel straffen en kortingen wegens minderwaarde (refacties) tot gevolg hebben.

De werken en prestaties, die in deze staat zijn opgenomen, moeten uitgesplitst worden per werkstaat of per gegeven dienstbevel. Als de werken uitgevoerd zijn in verschillende perioden, moeten de gevorderde bedragen per periode uitgesplitst worden.

De meerwerken die op schriftelijk bevel van de aanbestedende overheid worden uitgevoerd tegen eenheidsprijzen die de aannemer heeft voorgesteld maar de aanbestedende overheid nog niet heeft aanvaard, worden opgenomen in bisstaten en met afzonderlijke schuldvordering ingediend.

Voor de betaling van bijwerken bij toepassing van artikel 80 AUR dient de aldus gedateerde en ondertekende schuldvordering uitdrukkelijk te verwijzen naar het geschreven bevel van de aanbestedende overheid tot uitvoering van de (meer)werken.

De datum van binnenkomen van de betalingsaanvraag en factuur is maar geldig voor het verdere verloop van het dossier, als de adressering van zowel betalingsaanvraag als factuur dezelfde is als deze opgegeven in het bestek.

Bij foute adressering zal de aanbestedende overheid de datum van werkelijke ontvangst van het desbetreffende document als bindend in rekening brengen voor het bepalen van de termijn waarbinnen de betaling moet gebeuren.

Dit geldt zowel voor de bepaling van de verificatietermijn als voor de bepaling van de betalingstermijn.

Verificatietermijn

Binnen de 30 dagen na ontvangst van de gedateerde en ondertekende schuldvordering maakt de aanbestedende overheid, op grond van haar eigen gegevens, de verbeterde staat op van de uitgevoerde prestaties die voor betaling aanvaardt worden. Het voor betaling aanvaarde bedrag wordt opgenomen in een proces-verbaal. De prestaties die niet op dit proces-verbaal voorkomen, maar die wel door de opdrachtnemer gevorderd werden, dienen derhalve beschouwd te worden als prestaties die niet voor betaling in aanmerking komen.

De opdrachtnemer vertrekt van de gegevens die de aanbestedende overheid heeft aanvaard voor het opmaken van zijn volgende gedetailleerde staat van uitgevoerde werken. De gegevens die de aanbestedende overheid niet heeft aanvaard, mag de opdrachtnemer opnemen in een bisstaat om zijn eventueel recht op een latere betaling te vrijwaren.

Indien bepaalde documenten en verantwoordingsstukken ontbreken die nodig zijn voor de verificatie van de ingediende schuldvordering, zal de opdrachtnemer worden verzocht deze stukken binnen de zeven dagen in te dienen.

De verificatietermijn wordt in voorkomend geval verlengd met:

1. het aantal dagen dat de bovenvermelde termijn van zeven dagen voor de indiening van de ontbrekende documenten en verantwoordingsstukken wordt overschreden;
2. het aantal dagen dat de ondervermelde termijn van vijf dagen voor de indiening van de factuur wordt overschreden;
3. het aantal dagen dat nodig is om het antwoord van de aannemer te ontvangen wanneer de aanbestedende overheid hem, inzake zijn fiscale en sociale schulden, moet bevragen.

Van het bovenvermelde proces-verbaal wordt onmiddellijk een afschrift verstuurd naar de opdrachtnemer met de vraag om voor het aanvaarde bedrag binnen de 5 dagen een factuur in te dienen.

Milieuheffingen verbonden aan de afgifte en verwerking van afvalstoffen

In de samenvattende opmeting kan een post opgenomen worden die voorbehouden is voor de terugbetaling van de milieuheffingen verbonden aan de afgifte en verwerking van afvalstoffen, die de aannemer betaald op de eindbestemming.

In voorkomend geval mag deze geraamde som (GS) door de inschrijver niet worden gewijzigd en dient deze te worden opgenomen in het totale bedrag van de offerte.

In de vorderingsstaat wordt het bedrag van de werkelijk door de aannemer betaalde milieuheffingen opgenomen. Op deze bedragen wordt geen verhoging voor de algemene kosten toegepast.

Een kopie van de overeenkomstige afgiftefacturen dient bij de vorderingsstaat gevoegd te worden.

De terugbetaling van de afgiftekosten geschiedt steeds en uitsluitend op basis van voor te leggen bewijsstukken zoals weegbons en facturen. De factuur dient volgende gegevens te vermelden:

- het nummer van de toelatingsbon;
- het nummer van de weegbon;
- de aard van het afval;
- de afgiftekosten per ton;
- de eventuele weegkosten;
- de eenheidsprijs van de wettelijke milieuheffingen met verwijzing naar het betreffende artikel 47, § 2 van het decreet van 2 juli 1981 en zijn latere wijzigingen en eventuele gemeentelijke opcentiemen.

De weegbon dient volgende gegevens te vermelden:

- datum, plaats en eventueel uur van weging;
- gewicht van het afval;
- de aard van het afval;
- nummerplaat van de vrachtwagen.

Hoofdstuk 1 werd opgemaakt door de Werkgroep van Hoofdstuk 1

voorzitter

Veronique Libbrecht

leden van de werkgroep

Erik Barbe, Maarten Blomme, Margo Briessinck, Anya De Bie, Hanne De Groote, Geert De Waele, Pieter De Winne, Martin Deman, Eli Desmedt, Anke Dossche, Nele Geusens, Danielle Lambotte, Veronique Libbrecht, Caroline Lievens, Jürgen Peuteman, Yves Ulens, Jerome Vanroye